БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик) ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР ҚОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 152 (6579)
31 ИЮЛЬ 1946 йил
ЧОРШАНБА
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

ЎзК(б)П Хоразм область комитетининг пленуми (1-нчи бет).
Бутун Иттифоқи социалистик мусобақаси (1-нчи бет).
Ўрта Осиё темир йўли сталинча бешйилликда (1-нчи бет).
У. Юсупов. — Ўзбек халқи пахтачиликни юксалтириш сталинча программаси учун курашмоқда (2-нчи бет).
Матбуот обзори. Пассивлик ва юзакичилик (2-нчи бет).
Л. Ҳамроев. — Мўл ҳосил учун кураш бўшаштирилмасин (3-нчи бет).
Л. Эргашев. — Қолоқликка ўрин йўқ — (3-нчи бет).
Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашга умумхалқ ёрдамини кучайтирайлик! (3-нчи бет).
Париж Сулҳ конференциясида (4-нчи бет).
Греция ҳукуматининг касаба союзларига ҳужуми (4-нчи бет).
Туркияда демократик газеталар та'қиб этилмоқда (4-нчи бет).
Москвада халқаро футбол ўйини (4-нчи бет).

Меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш — ҳарбир совет ходимининг вазифаси

Большевиклар партияси ва совет ҳукумати ўзларининг бутун фаолиятларида халқнинг бахт-саодати тўғрисида, меҳнаткашларнинг манфаатлари тўғрисида доим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Уруш вақтининг оғир шароитида, мамлакатнинг бутун э'тибори, бутун кучи, барча моддий воситалари фронтга ёрдам бериш учун сафарбар қилинган пайтда ҳам, партия ва ҳукумат халқнинг эҳтиёжлари тўғрисида, халқнинг турмуш шароити ҳақида ҳамиша ғамхўрлик қилдилар. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, уруш қизиб кетган бир пайтда пойтахт меҳнаткашларининг турмуш шароитини яхшилаш учун ўртоқ Сталиннинг кўрсатмасига биноан, Саратов -Москва газпроводи қурила бошлади. Мактабларимиз уруш вақтининг оғир шароитига қарамай муттасил ишладилар. Бунинг устига, худди уруш даврида мактаблардаги та'лим-тарбия ишларини тубдан яхшилаш мақсадида энг муҳим чоралар амалга оширилди. Ҳукумат уруш вақтида кўп болали оналарга давлат ёрдамини ошириш тўғрисида қарор қабул қилди. Ватан уруши фронтларида шиддатли жанглар давом этиб турган бир пайтда совет ҳукумати душмандан озод қилинган районларда тиклаш ишларига киришди, немислар истилоси натижасида бошпанасиз қолган миллионларча меҳнаткашларга ғоят кўп ёрдам берди.

Партия халқ манфаатларини кўзда тутиб, совет кишиларининг бахти ва фаровон турмуши тўғрисида ғамхўрлик қилиб, янги бешйилликнинг буюк планини амалга оширишга киришди. Ўртоқ Сталин янги бешйилликнинг асосий хусусиятларини та'рифлаб бундай деди: «Кенг истеъмол молларини ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, меҳнаткашларнинг моддий ҳаётини янада яхшилашга алоҳида э'тибор қилинади...».

Сталиннинг бу сўзлари ҳарбир совет ходимининг иш программаси, бу сўзлар совет ходимининг иши учун асосий дастурдир. Совет ходими қандай лавозимда ишламасин, қандай соҳага раҳбарлик қилмасин, барибир, у совет кишиларининг эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш ўзининг бевосита вазифаси, муқаддас бурчи эканлигини доим эсда тутиши керак.

Партия ва совет ҳукумати уруш йилларида партия, совет, хўжалик ташкилотининг ҳамма раҳбарларидан аҳолининг эҳтиёжлари тўғрисида доим ғамхўрлик қилишини талаб этдилар. Ҳозирги тинч қурилиш шароитида халқнинг эҳтиёжларини та'минлаш учун имкониятлар кўпайди. Ҳозирги вақтда бутун гап ходимларнинг ташаббус кўрсатишига, уларнинг маҳаллий имкониятлардан фойдаланолишига, меҳнаткашларнинг кундалик эҳтиёжларини та'минлаш соҳасида партия ва давлат олдидаги ўз жавобгарликларини тушинишларига боғлиқдир. Афсуски, бизда «урушдан кейинги давр қийинчиликлари»ни баҳона қилиб, ўзларининг дангасаликлари ва ожизликларини яширадиган кишилар ҳали ҳам бор. Бундай кишилар ўзларидан талаб қилинган ишни бажармайдилар, давлат ва партия томонидан ўз зиммаларига юклатилган вазифаларини адо қилмайдилар.

Бизда қийинчиликлар дарҳақиқат кўп. Аммо бартараф қилиб бўлмайдиган қийинчиликлар йўқ. Большевикча уюшқоқлик, ташаббус кўрсатиб, ғайрат-ҳиммат блан ишлаш, одамлар тўғрисида сталинча ғамхўрлик қилиш йўли блан бу қийинчиликларни енгиш мумкин ва керак.

Ҳукумат РСФСРнинг илгари немислар босиб олган районларидаги колхозчиларни ертўлалардан обод уйларга қисқа вақт ичида кўчириб жойлаштириш тўғрисида ўтган йили ўртоқ Сталин ташаббуси блан қарор қабул қилган эди. Бу иш шу йил тамом қилиниши керак. Аммо колхозчилар учун уй-жой қуриш плани 1 июльгача 16,3 процентгина бажарилди. Айниқса Брянск, Орёл, Псков областьлари каби областьлар жуда кейинда қолдилар. Бунга сабаб шуки, бу областьлардаги партия ва совет ташкилотлари бинокорлик ишларига кам э'тибор қила бошладилар, гап колхозчи деҳқонларнинг энг зарур, энг муҳим эҳтиёжларини та'минлаш тўғрисида, партия, ҳукуматнинг, ўртоқ Сталиннинг энг муҳим топшириғини бажариш тўғрисида бораётганлигини унитдилар.

Бошқа бир мисолни олиб кўрайлик. Куз келиб, ёмғурлар ёғишига ва совуқлар бошланишига кўп вақт қолмади. Шу сабабдан, турар-жойларни ва умумий ётоқхоналарни тартибга келтириш, уларни ремонт қилиш, ўтин-кўмир ташиб олиш учун ҳаракат қилиш совет ва хўжалик ташкилотларида ишловчи ҳарбир раҳбарнинг муҳим вазифаси бўлиши керак эди. Аммо бу ҳолдан ташвишланмаётган ходимлар ҳам бор.

Яқинда Одессадаги машинасозлик заводининг бир тўда ишчилари умумий ётоқхоналаридаги аҳвол тўғрисида «Правда»га хат ёзиб юбордилар: ётоқхоналарнинг ичи зах, ҳаммаёқ ифлос, деразалар синган, чироғ бўлмаганлиги учун қош қорайиши блан ҳаммаёқ қопқоронғи бўлади. Бу ерда газета ва журналларни асло топиб бўлмайди. Украина К(б)П Одесса область комитетининг билдиришига қараганда, хатда кўрсатилган фактларнинг ҳаммаси тасдиқланган. Область партия комитетининг бюроси завод директори ўртоқ Манюкка ва ма'мурий-хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Лесниковга партия йўли блан жазо берди ва уларга ишчиларнинг шикоятида кўрсатилган ҳамма нуқсон ва тартибсизликларни беш кун ичида йўқотиш мажбуриятини юклади. Бу жуда ибратли фактдир. Унларча кишиларни қийин аҳволда қолдириб келган бўлса ҳам, завод раҳбарлари неча ойлар мобайнида э'тиборсиз қараб кўрмай келган нуқсонларни беш кун ичида йўқотиш мумкин экан. Совет кишиларининг эҳтиёжларига тўраларча бепарво қараш орқасидагина, хизмат бурчини тамомила унитиб қўйиш натижасидагина шундай нуқсонлар юз берди.

Ёки Ярославльдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводини олиб кўрайлик. Давлат уй-жойларни ремонт қилиш учун бу заводга қарийб 300 минг сўм пул чиқарди. Аммо, уйлар ремонтга жуда муҳтож бўлса ҳам, завод директори ўртоқ Смирнов бу маблағдан атиги 32 минг сўмни сарф қилган. Ярославль область партия комитетининг бюроси бу масалани муҳокама этиб, Смирновга виговор э'лон қилганида ҳам, у менга ноҳақ жазо берилди деб ярим соатча гапириб, бюро а'золарини ишонтиришга уриниб кўрган. Смирнов партия ўз а'золарининг меҳнаткашлар эҳтиёжига э'тиборсиз, бепарво қарашига тоқат қила олмаслигини, совет хўжалик ходими бўлган Смирнов ишлаб чиқариш программасини бажариш тўғрисидагина эмас, балки ишчиларнинг турмуш шароити тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилиши ўзининг бевосита вазифаси эканлигини бюро қарор чиқарганидан кейин ҳам тушинмади.

Тажриба шуни кўрсатадики, меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари тўғрисида чинакам ғамхўрлик қилиниб, ташаббус кўрсатилган ва маҳаллий имкониятларнинг ҳаммасидан тўғри фойдаланилган жойларда уй-жой қурилиши юзасидан белгиланган энг катта программа ҳам реал программадир. Магнитогорск бинокорларининг тажрибаси буни яққол кўрсатади. «Магнитострой» тресги бошлиғи ўртоқ Димшицнинг бугун «Правда»да босиб чиқарилган мақоласида шу тўғрида гапирилади. Бу мисол барча бинокорлик ташкилотлари учун, жумладан Донбасс учун жуда ибратлидир. Донбассда уй-жойларни тиклаш ва қуриш ишлари саноат корхоналарининг тикланишидан жуда орқада қолди.

Совет кишилари тўғрисида ғамхўрлик қилиш партия, совет, хўжалик ташкилотларида ишловчи ҳарбир ходимдан меҳнаткашларнинг берган шикоятлари ва аризаларига э'тибор блан қарашни талаб этади. Одамлар муассасаларимизнинг остоналарига келиб-кета берадилар, ўз талабларининг ҳақли талаб эканлигини исбот қиладилар, бу талабларнинг бажарилишини илтимос қиладилар. Аммо улар тилсиз деворга, ўз хизмат бурчларини унитиб қўйган ба'зи ходимларнинг бепарволиги ва тўрачилигига дуч келадилар. Бундай ҳолга тоқат қилиш мумкин эмас. Бир мисол келтирайлик. Бир ҳарбий қисм командирининг ўринбосари подполковник Пашин хат ёзиб «Правда»га мурожаат қилди. У ўз хатида Днепропетровскда бўлган жуда ярамас бир факт тўғрисида гапиради. Қисм қўмондонлиги икки йилдан буён Днепропетровскдаги ташкилотларга мурожаат қилиб, старший сержант ўртоқ Василевскийнинг оиласига қонунда кўрсатилган енгилликлар берилишини талаб этиб келган. Қўмондонлик область совети Ижроия комитетининг раисига, область прокурорига, Украина К(б)П область комитетининг секретарига, ниҳоят Украина ССР прокуратурасига хат ёзган. Аммо буларнинг биронтасидан ҳам ҳатто жавоб ҳам олмаган. Бундай ярамас ҳолга Днепропетровскдаги ходимларнинг иш блан бандлигини асло сабаб қилиб кўрсатиб бўлмайди ва шу ҳолни оқлаб бўлмайди!

Меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари тўғрисида гап борган вақтда совет ходими: мен завод қураётирман, ҳосил ўрим-йиғими ишларига раҳбарлик қилмоқдаман, ғалла тайёрлаш планини бажармоқдаман, ва шу сабабдан «вақтим йўқ» деган баҳона қилишга асло ҳақли эмас. Бундай ўйлаган киши кўз олдидаги қорани ҳам кўролмайди. Дуруст, заводлар қурилади, ҳосил йиғиштириб олинади, ғалла тайёрлов пунктларига топширилади, — ахир буларнинг ҳаммаси совет кишиларимиз яхши, бадавлат, маданий турмуш кечирсин деб амалга ошириладику! Бинобарин, совет ходими турар-жойлар қуриш ва уларни ремонт қилишни, мактаб, магазин, ошхоналарни унитиб қўйишга ҳақли эмас, меҳнаткашларнинг қондиришни сўраб мурожаат қилган кундалик эҳтиёжларини эсдан чиқариб қўйишга ҳақли эмас.

Партия ва совет ҳукумати аҳолининг моддий ҳаётини янада яхшилаш соҳасида кўп иш қилмоқдалар. Меҳнаткашларнинг кундалик эҳтиёжларига зўр э'тибор блан қараш, бу эҳтиёжларни та'минлаш лозим бўлган жойларда кўпроқ ғамхўрлик қилиш, ташаббус кўрсатиш, жавобгарликни сезиш — ҳарбир совет ходимининг бевосита бурчи, энг биринчи вазифасидир. Партия совет ходимидан шуни талаб қилмоқда, партия ва халқнинг улуғ доҳийси ўртоқ Сталин совет ходимига шу тўғрида та'лим бермоқда.

(«ПРАВДА»нинг 29 июльдаги бошмақоласи).

ЎзК(б)П ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

УРГАНЧ (ЎзТАГ). Хоразм область партия комитетининг XIX пленуми обком секретари ўртоқ Носировнинг қишлоқ хўжалик Уставини бузишга ва колхоз мулкини талон-тарож қилишга қарши курашни кучайтириш чоралари тўғрисидаги докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Докладчи, ЎзК(б)П Марказий Комитети қишлоқ хўжалик артели Уставини бузишга асло йўл қўймаслик тўғрисида қайта-қайта огоҳлантирганлигига қарамай, область партия ташкилоти колхоз мулкини талон-тарож қилиш ва ўғирлашга қат'иян барҳам беришни та'минлайдиган чораларни кўрмади ва колхоз кадрларини давлат интизомига қаттиқ риоя қилиш, жамоат мулкига эҳтиётлик блан муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга етарли э'тибор бермади. Бу ҳол эса, бирқанча районларда муттаҳамлар ва колхоз мулкини талон-тарож қилучиларнинг эркин иш кўришига сабаб бўлди, деди.

Гурлан районидаги «Коммуна» колхозининг собиқ раиси Ортиқбой Ўразбоевнинг 2 гектар ерда томорқаси бўлган. Шу районнинг Куйбишев қишлоқ советидаги «Коммуна» колхозида правления раиси ва бригада бошлиқлари нормадан ташқари 10—15 гектар ерни ўз томорқа участкаларига айлантирганлар. Жамоат ерини талон-тарож қилишда район ташкилотларининг ба'зи раҳбарлари ҳам иштирок қилганлар. Гурлан район бўлимининг собиқ бошлиғи Абдиевнинг «Қизил Ўзбекистон» ва Каганович номли колхозларда 2,5 гектар томорқаси бўлган. Хонқа районидаги пахта заводининг директори Жуманиёзов «Инқилоб» колхозида 1 гектар ерга шоли, 0,15 гектар ерга жўхори, 0,15 гектар ерга мош экдирган.

1946 йилнинг 1 январигача ўтказилган йиллик ҳисобот натижаларига қараганда, областьдаги колхозларнинг давлатдан қарзи 18 миллион 148 минг сўмга етган, шу жумладан 5 миллион 197 минг сўм исроф қилинган ва ўғирланган.

— Область партия ташкилоти,—дейди докладчи,—жамоат хўжалигини мустаҳкамлашга большевикча қат'ият блан киришмоғи лозим. Қишлоқ хўжалик артелининг Устави колхоз ишлабчиқаришининг бузилмас қонуни бўлиши керак.

Музокараларда ЎзК(б)П Хива район комитетининг секретари **Жуманиёзов,** Хонқа район партия комитетининг секретари **Давлетов,** Хазорасп район комитетининг секретари **Содиқов,** Гурлан район партия комитетининг секретари **Яқубов,** Янгиариқ район партия комитетининг секретари **Фозилов,** область ижроия комитетининг раиси **Раҳмонов** ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда ЎзССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Абдували Мўминов катта нутқ сўзлади. Ўртоқ Мўминов қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилаётганлигига доир мисоллар келтириб, кенг колхозчилар оммасини жамоат мулкини талон-тарож қилучиларга ва Уставни бузучиларга қарши курашга сафарбар этиш зарурлигини та'кидлаб ўтди.

Пленум томонидан қабул қилинган резолюцияда қишлоқ хўжалик артели Уставини бузиш ҳолларига ва колхоз мулкини талон-тарож қилишга барҳам берувчи амалий тадбирлар белгиланди.

БУЮК БРИТАНИЯ ЛЕЙБОРИСТЛАР ПАРТИЯСИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ СССРга КЕЛДИ

29 июльда Буюк Британия лейбористлар партияси Ижроия комитетининг Гарольд Ж. Ласки (делегация раиси) ва Морган Филипс, Гарольд Клей жаноблари ҳамда Алиса Бейкоя хоним (а'золар)дан иборат составдаги делегацияси Москвага келди.

Марказий аэродромда делегацияни Москва Совети, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги ва ВЦСПСнинг мас'ул ходимлари кутиб олдилар. (ТАСС).

ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИ КОРХОНАЛАРИНИ ИШЧИ КУЧЛАР БЛАН ТА'МИНЛАШ

СССР Министрлар Совети тўқимачилик саноати корхоналарини ишчи кучлар блан та'минлаш тўғрисида қарор қабул қилди. 1946 йилнинг III ва IV кварталларида 132 минг киши олинади.

Илгари тўқимачи бўлиб, ҳозирги вақтда ўз ихтисослари бўйича ишламаётган ишчилар ҳамда мутахассислар ўз истакларига мувофиқ, 1946 йилнинг 1 августигача СССР Тўқимачилик саноати министрлигининг ўзлари турган жойдаги корхоналарига кўчирилиши мумкин.

СССР Министрлар Совети СССР Тўқимачилик саноати министрлигига ФЗУ мактабларини 3 ой ичида Меҳнат резервлари министрлигига топшириш мажбуриятини юклади. Меҳнат резервлари министрлиги тўқимачилик саноати корхоналари ҳузурида 20 та янги фабрика-завод та'лими мактаблари ва ҳунар мактаблари ташкил этиши ҳамда ўқувчилар сонини 55,5 минг кишига етказиши лозим.

Ишчилар олишни муваффақиятли ўтказиш ва янги ишчиларни жойлаштириш учун СССР Тўқимачилик саноати министрлигига 1946 йилда ва 1947 йилнинг биринчи ярмида 525 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой қуриш ва стандарт типдаги уй-жойлар тайёрлаш таклиф қилинди. Стандарт уйлар қуриш ва якка тартибда уй-жой қуриш учун тўқимачилик саноати корхоналарига ёғочтахта тайёрлайдиган ўрмонлар ажратилади. (ТАСС).

БУТУН ИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ

Бутун коллектив қизғин ишламоқда

Совет Иттифоқининг далаларида ғалла ўрими қизғин тус олди. Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг Тошзапсельмаш заводи цехларида ҳам ана шундай иш қизғин. Бу корхона Иттифоқимизда комбайнларга қирқучи асбоблар етказиб берувчи ягона заводдир. Ҳар куни Тошкент аэропортидан Украина, Поволжье, Урол ва Сибирь далаларида ишлаётган комбайнлар учун эҳтиёт қисмлар олиб учадилар.

Вақт зиқ. Ғалла ўрим-йиғими тамом бўлишига саноқли кунлар қолди. Комбайнлар узлуксиз ишлашлари лозим. Завод коллективи ўз олдида ғоят катта программа турганлигини яхши билади. Планга кўра июль ойида мамлакатга 1 миллион 360 минг дона деталь я'ни илгаригига қараганда икки марта кўпроқ деталь ишлабчиқариш керак. Ишчилар ва инженер-техник ходимлар вақт блан ҳисоблашмасдан ишлаб, 1 миллион 428 минг дона деталь ясаб беришга аҳд қилдилар. 23 июльдаёқ 1 миллион дона эҳтиёт қисм тайёрланди.

Бутун коллектив бир ёқадан бош чиқариб, аҳллик блан ишламоқда. Завод ишчилари июль ойи программасини муддатидан илгари бажаришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар. Цех бошлиқларидан Гуткин, Прудников ва Мопов ўртоқлар кечаси-ю, кундузи заводдан кетмайдилар. Ишлабчиқаришнинг ўрта даражадаги командирлари — иккинчи цехнинг мастери Наумов, 3-нчи цех мастери Круль ўртоқлар ҳам иш вақти блан ҳисоблашмайдилар. Станоқ рословчилардан Дондуров, Киселев ва Крейзерман ўртоқлар ҳамма ускуналарнинг бешикаст ишлаши устидан кўз-қулоқ бўлиб турибдилар. Стахановчилардан Холматов, Пекишева, Смелянская ва бошқалар нормаларини 150—225 процент ўртасида адо этадилар.

Ҳар куни иш вақти тамом бўлгандан кейин ишчилар қисқагина ишлабчиқариш йиғилишига тўпланадилар. Бу ерда бир кунлик ишнинг натижалари якунланади. Яхши ишлаганлар тилга олинади ва сменада юз берган камчиликлар танқид қилинади. Бу эса, эртага яхшироқ ишлашга, камчиликларни эса, битиришга имкон беради.

Тошзапсельмаш заводининг коллективи топшириқни муддатидан илгари бажариш учун курашни қизитиб юбориб, қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг Москва атрофидаги Люберецкий заводини мусобақага чақирди. Завод ишчилари июль ва август ойлари планини 5 процент ошириб бажариш, меҳнат унумини 6 процент ошириш, маҳсулот таннархини 10 процент пасайтириш мажбуриятини олдилар. Люберецкий заводининг стахановчилари ҳам бу завод коллективининг чақириғини қабул этдилар ва ўз мажбуриятлари ҳақида хабар қилдилар.

Нормани ҳамма ишчилар бажараётир

Тошкентдаги М. Горький номли тикувчилик фабрикасининг коллективи сталинча бешйилликнинг биринчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақалашмоқда. Унларча стахановчилар иш кунидан унумли фойдаланиш йўли блан ишлабчиқариш нормаларини муттасил ошириб бажараётирлар. Фабриканинг стахановчиларидан 18 киши йиллик топшириқни ҳозирдаёқ тўлдириб қўйдилар. Биринчи тикиш цехининг стахановчи тикувчиси Бихалова ярим йилда йиллик нормасини 120 процент, Қозонбоева 105,5 процент, Ил'ясова 103,5, Бакирова 102,2, Мирзалова 102 процент бажардилар.

Фабриканинг стахановчиларидан 66 киши 1946 йилнинг биринчи ярмида топшириқни 150 процентдан 200 процентгача адо этди. Фабрикада умуман ишчиларнинг ҳаммаси нормасини бажараётир дейиш мумкин.

Фабрика ишчиларининг ана шу фидокорона меҳнати туфайли ярим йиллик планни 104,5 процент бажарди.

И. КОСТИКОВ.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ ОЛДИДАН

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ СТАЛИНЧА БЕШЙИЛЛИКДА

(Ўрта Осиё темир йўллар округи бошлиғининг ўринбосари III ранг ҳаракат генерал-директори ўртоқ Г. ХЎЖАЕВ блан суҳбат).

4 август — Бутун Иттифоқ темирйўлчилар куни. Ўрта Осиё темир йўлларининг ходимлари ҳам Совет Иттифоқининг барча темирйўлчилари блан биргаликда ўз байрамларини мамлакатимиз ватанпарварлари буюк ижодий ғайрат блан ишлаётган бир шароитда, бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун кураш белгиси остида ўтказадилар.

Туркистон-Сибирь, Тошкент ва Ашхабод йўлларини бирлаштирувчи Ўрта Осиё темир йўллар округи Ўрта Осиё республикалари халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини янада ривожлантиришда стакчи роль ўйнашга да'ват қилинган. Беш йил ичида округдаги йўллар учун капитал харажатлар 609,8 миллион сўмни ташкил этади, я'ни ўтган бешйилликда сарф қилинган маблағга қараганда, 74 процент кўпроқ маблағ харажат қилинади. 694 километр масофада янги темир йўллар қурилади. Маинти—Чув ўртасига солинадиган янги йўл Сибирь ва Ўрта Осиёнинг районларини бир-бири блан боғлайди. Қарағанда кўмир ҳавзасини қисқа вақт ичида Тошкент ва Туркистон-Сибирь темир йўлларига яқинлаштиришга имкон беради. Жамбул—Чўлоқ-Тау йўли Совет Иттифоқининг энг катта фосфорит конларидан бирини ўзлаштиришга хизмат кўрсатади. Қирғизистоннинг қишлоқ хўжалиги жиҳатидан бадавлат районларини босиб ўтучи Луговая—Бистровка темир йўл тармоғи узайтирилади. Ашхабод темир йўли ва Тошкент темир йўлининг катта бир қисми давлат маблағини ва ёқилғини анча тежашга имкон берадиган буғ блан юрувчи паровозларни ишлатишга кўчирилади. Йўлларни ремонт корхоналари, сув манба'лари ва электр қуввати берадиган воситалар блан ускуналаш юзасидан ҳам катта ишлар қилинади. Жамбулдаги паровоз-ремонт заводи ва Ашхабoддаги тепловозларни ремонт қиладиган заводларни қуриш учун ва Тошкентдаги Л. М. Каганович номли заводни бирмунча қайта қуриш учун 39 миллион сўм ажратилади. Бешйиллик даврида 2 та вагон-ремонт заводи қурилади, мавжуд вагон деполари ва ишхоналари эса кенгайтирилади. Станцияларга 50 километрга яқин янги излар солиш, 1000 дан ортиқ стрелкани механика асосида ишлашга кўчириш юзасидан план тузилди. Бу тадбирлар бешйилликнинг охирига бориб, округдаги темир йўлларда юк ташишни 85 процент оширишга имкон беради.

Йўловчилар ташишни яхшилаш учун ҳам жуда катта ишларни қилиш кўзда тутилади. Шу жумладан, Тошкент ва Олмаота вокзаллари қайтадан қурилади.

Темирйўлчиларнинг моддий-маиший шароитларини яхшилашни кўзда тутучи тадбирлар — Ўрта Осиё Темир йўллар округи бешйиллик планининг энг муҳим қисмидир. Шу беш йил ичида 134.000 квадрат метр ҳажмида уй-жой бинолари, 4 та касалхона ва шифохона, 3 та темир йўл мактаби, 10 та болалар яслаcи ва шунингдек бирқанча мактаб ва бошқа муассасалар қурилади. Темир йўллар округининг бешйиллик плани умуман ана шулардан иборатдир.

Темирйўлчилар корхоналарда, службаларда, бригадалар ва сменаларда бу сталинча программани кун сайин амалга оширмоқдалар.

Бешйиллик планнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида кўпгина мисоллар келтириш мумкин. Биринчи даража машинист ўртоқ Хоменко (Олмаота депоси) бригадаси бешйиллик планни 4 йилда бажаришга аҳд қилди. Бригада а'золари паровознинг улгуржи ремонт орасидаги юришини нормадагидан икки марта ошириш, ҳар кеча-кундуздаги юришини 50—60 километр кўпайтириш, ҳар ой камида 25 тонна ёқилғи тежаш ва паровозни ўз кучлари блан 19 октябрьгача қишга тайёрлаш мажбуриятини олдилар. Унларча паровоз бригадалари ўртоқ Хоменкодан ибрат олаётирлар. Бу илғорларни бутун темирйўлчилар қўллаб-қувватламоқда. Токарь Аҳмедов ва слесарь Машутин (Урсатьевск депоси) йиллик планни 6 ойда бажардилар.

Яқинда йўлларни ремонт қилиш мақсадида якшанбаликлар ўтказилди. Бу якшанбаликларда 26 мингга яқин киши — темирйўлчиларнинг оила а'золари, шаҳар меҳнаткашлари, станция ва околоткаларда турувчи меҳнаткашлар қатнашди. Қўқон дистанциясидаги 88-нчи околотканинг йўлчилари изларни муддатидан 10 кун илгари ремонтдан чиқардилар.

Округ темирйўлчилари олдида транспорт хўжалигини қишга ўз вақтида тайёрлаш, паровозлар ва вагонларни, станоклар ва бошқа техника воситаларини а'ло даражада ремонтдан чиқариш каби жиддий вазифалар туради. Энг яхши машинистлар кам тажрибали паровозчиларни ўз оталикларига олмоқдалар. Ўртоқ Туруткин бошлиқ (Шимолий Кавказ темир йўли) бўлим паровозчиларининг ташаббуси округимизнинг ҳамма йўлларида қизғин ма'қулланмоқда. Ўртоқ Туруткин бошлиқ бўлимнинг паровозчилари уруш ҳаракатлари натижасида сафдан чиққан локомотивларни ўз кучлари блан улгуржи ремонт қилиб бериш мажбуриятини олдилар. Бизнинг округимизнинг паровозчилари ҳам фақат июнь ойидагина бир вақтлар Ўрта Осиёга олиб келтирилган ана шундай паровозлардан 12 тасини ўз кучлари блан ремонт қилиб бердилар. Июль ойида эса 24 та паровоз тузатилди. Тошкент депосининг машинистлар бригадалари темирйўлчилар куни шарафига 4 та локомотивни ремонт қилиб бердилар. Урсатьевск вагон-ремонт пунктининг комсомоллари қисқа вақт ичида 11 та вагонни тузатиб бердилар. Андижон пассажир бўлимининг кондукторлар бригадаси бўш вақтларидан фойдаланиб 12 та пассажир вагонини ремонт қилдилар. Жума, Вревск станцияларининг сув блан та'минловчи коллективлари, Арис станциясидаги кўмир кўтариш крани ва ёқилғи омборининг ходимлари ҳамда бошқа коллективлар ҳозирдаёқ қишки шароитда ишлашга тайёр бўлиб турганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Округдаги темир йўлларда пропаганда ишлари қизитиб юборилди. Околоткалар, бригадалар ва сменаларда бешйиллик план ҳақида, темирйўлчиларнинг сталинча куни ва бошқалар ҳақида лекциялар ўқилмоқда ва докладлар қилинмоқда. Фақат кейинги беш кун ичидагина Тошкент темир йўлида 403 марта суҳбат ўтказилди ва 58 марта лекция ўқилди. Бу суҳбат ва лекцияларда йўлчилардан 12.000 дан ортиқ киши қатнашди. (ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

1946 йил 1 август кеч соат 8—30 минутда Тикувчилар маданият саройида (Чехов кўчаси, 3/5) Тошкент шаҳар партия ташкилоти партия активининг йиғилиши бўлади.

Кун тартиби:

1. Тошкент темир йўли узелининг ишидаги камчиликларни тугатиш ва уни қишга тайёрлаш тўғрисида.

Докладчи — Тошкент темир йўлининг бошлиғи ўртоқ **Қодиров.**

Йиғилишга таклиф билетлари блан киритилади.

ЎзК(б)П ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ

ЎЗБЕК ХАЛҚИ ПАХТАЧИЛИКНИ ЮКСАЛТИРИШ СТАЛИНЧА ПРОГРАММАСИ УЧУН КУРАШМОҚДА

У. ЮСУПОВ

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари

I.

Мамлакатимизнинг халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш бешйиллик плани Ўзбекистоннинг социалистик экономикаси ва маданиятини, янада зўр бериб ривожлантиришни та'минлайди ва шу блан бирга ўзбек халқи зиммасига катта ва фахрли вазифаларни юклайди. Бу вазифаларнинг энг муҳими — мамлакатга мумкин қадар кўпроқ пахта беришдан иборат.

ССР Иттифоқи ҳукуматининг 1946 йил 2 февральда чиқарган қарори Ўзбекистонда пахтачиликни юксалтириш программасини белгилаб берди. Бу программа саккиз йилга мўлжалланган. Биз республикада пахтачиликни 1947 йилдаёқ урушдан аввалги даражага етказишимиз керак, 1953 йилда эса пахта майдонини 1 миллион гектарга, гектаридан олинадиган ўртача ҳосилни 25 центнергача етказишимиз ва давлатга икки миллион тўртюз минг тонна пахта топширишимиз керак.

Ўзбекистон халқ оммаси пахтачиликни юксалтириш планини Совет Иттифоқининг иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш ва бутун совет халқининг моддий ҳаётини янада яхшилаш соҳасидаги ишларимизнинг Сталинча программаси деб, совет ҳукумати ва большевиклар партиясининг Ўзбекистон республикасини яшнатиш тўғрисида кўп сайин қилаётган ғамхўрлигининг жуда яққол ифодаси деб билди.

Бу йил Ўзбекистонда пахтачиликни юксалтиришда бурилиш йили бўлиши керак. Республикамизнинг пахтакорлари пахта майдонларини 815 минг гектарга етказиш, гектардан олинадиган пахта ҳосилини 15 центнергача ошириш ёки 1945 йилдагига нисбатан 34 процент кўпайтириш, янгидан 160 минг гектар сувли ерга экин экиш ва беда майдонини 120 минг гектар ёки 60 процент кенгайтириш мажбуриятини ўз устларига олдилар.

Бу мажбуриятларни бажариш зўр ғайрат блан ташкилотчилик ишларини амалга оширишни, жиддий қийинчиликларни енгишни, барча мавжуд имкониятларни жадал қидириб топишни ва улардан тўғри фойдаланишни талаб этади. Ҳозир, ёз фаслининг ўртасида, пахтадан қандай ҳосил олинажагига баҳо бериш учун ҳали вақт бор. Юқори ҳосил олиш учун ҳали кўп ишлашимиз керак, ба'зи районларда ғўзанинг ўсиши ва ҳосил-ҳосил қўшилиши ба'зи сабабларга кўра тегишли муддатларидан бирмунча кейинда қолаётганлиги учун ҳам бу соҳада кўп ишлашимиз керак. Аммо, кўклам фаслида ва ёз фаслининг биринчи ярмида пахта далаларида қилинган ишлар, ўзбек пахтакорлари давлат олдида қарздор бўлиб қолмайдилар, деб ишонишга тўла асос беради.

II.

Республикадаги колхозлар бу йил 779 минг гектарга, совхозлар 36 минг гектарга чигит экдилар. Пахта майдонларининг 87 процентига чигит агротехника жиҳатидан яхши муддатларда, я'ни 25 апрельгача экилди. Сурхондарё области чигитни асосан 20 апрельгача экиб бўлди. Фарғона областида чигит экиш 27 апрельда тамомланди. Андижон областида чигит ўтган йилдагидан кўра 10 кун олдин экиб бўлинди. Хоразм областида, Қорақалпоғистонда, бошқа областьларнинг ба'зи районларида ва пахтакор совхозларда чигит экиш кечикди.

Баҳордаги қурғоқчилик натижасида чигитнинг униб чиқиши қийинлашди. Кўп жойда чигит суви беришга тўғри келди. Биз чигитнинг табиий нам блан униб чиқишига ҳаракат қилиб, одатда чигит суви бермас эдик. Фурсатни қўлдан бермаслик ва ғўзанинг му'тадил ўсишини та'минлаш учун ғўза қатор ораларини барвақт зўр бериб ишлаш ва ғўза парваришини бутун ёз фаслида ўтказиб, бу ишни тезлатиш зарур эди.

Ўтган йилларда республиканинг кўпгина районлари ва колхозларида ғўзани парвариш қилишда жиддий хатоларга йўл қўйилди. Илғор агротехника май-июнь ойларида ғўзани 2,5-3 марта культивация ва чопиқ қилишни ва ғўза суғорилганидан кейин дарҳол қатор ораларини ишлашга киришишни талаб этади. Ҳолбуки, ана шу район ва колхозларда ёз фаслининг биринчи ярмида ғўза фақат 1,5—2 марта чопиқ ва культивация қилинди, ғўза суғорилганидан кейин кечикиб культивация қилинди. Бундан ташқари, колхозларнинг талайгина қисми чигитнинг ҳаммасини униб чиқишини кутиб турди, чигит текис униб чиққанидан кейингина қатор ораларини ишлашга киришди. Бу ҳол ғўзанинг му'тадил ўсишига халақит берди. Натижада ҳосилнинг бир қисми дастлабки совуқларга дучор бўлиб, колхозлар кўп миқдорда паст нав'ли пахта топширдилар.

Ўзбекистон Министрлар Совети ва ЎзК(б)П Марказий Комитети бу ҳолни назарда тутиб, бу йил ўтган йиллардаги хатоларнинг такрорланишига йўл қўймаслик ва ҳарқандай шароитда ғўзани 1 июльгача 2,5-3 марта яхши культивация ва чопиқ қилиш учун бирқанча чоралар кўрдилар. Биз культивация қилиш учун мавжуд чопиқ тракторларидан ташқари яна колхозларнинг от қўшиладиган қишлоқ хўжалик асбобларидан ҳам кенг суратда фойдаландик. Ойот районидаги Сталин номли колхознинг темирчи устаси ўртоқ Клишев бу соҳада яхши ташаббус кўрсатди. У, ғўза қатор ораларини иш ҳайвонлари ёрдами блан ишлаш учун унча мураккаб бўлмаган бир асбобдан фойдаланишни таклиф қилди. Бу чора неча минглаб иш ҳайвонларини қўшимча равишда дала ишларига жалб этиш имконини берди.

Колхозлардаги ишлай оладиган кишиларнинг асосий қисми ғўзани парвариш қилмоқда. Биз колхозлардаги идора-бошқариш аппаратининг штатларини махсус текшириб чиқдик ва ортиқча лавозимларни қисқартдик. 9 областьдан олинган ва тўла бўлмаган ма'лумотларга қараганда, колхоз идораларида 20.970 кишидан иборат штат қисқартилди. Булардан 19 мингдан ортиқ киши тўғридан-тўғри бригада ва звеноларда ишлаш учун юборилди.

Кўрилган чоралар натижасида 1 июльгача республикадаги пахта майдонларида ғўзани 3,2 марта культивация қилишга, 2,6 марта чопиқ қилишга, 2,1 марта суғоришга муваффақ бўлдик. Аммо районлар, колхозлар ва совхозларнинг ҳаммаси ёз фаслининг биринчи ярмида ғўзани зўр бериб парвариш қилишда қўйилган талабларни бажарди деб бўлмайди. Бу ҳол ана шундай район, колхоз ва совхозларда ғўзанинг кечикиб ўсишига асосий сабаб бўлди. Биз ҳозирги вақтда июль ойининг иккинчи ярмида ва август ойида ғўзани зўр бериб парвариш қилиш ва суғоришни та'минлайдиган чораларни кўрмоқдамиз. Биз, айниқса ғўза кечикиб ўсаётган район ва колхозларда бу чораларни амалга оширишга кўп э'тибор қилмоқдамиз. Бундай район ва колхозларнинг далаларидаги ғўзани парвариш қилиш учун қўшимча равишда трактор ва от культиваторлари ҳамда колхозларнинг ишчи кучлари ажратилмоқда. Қолоқ колхозларда ғўзани парвариш қилиш соҳасидаги ишларни уюштириш учун районлардаги партия, совет активлари ва агрономлар жалб этилди.

Айрим пахтакор совхозларда, чунончи «Норпой», «Боёвут №1», «Совой» совхозларида ғўза парвариши мутлақо кўнгилдагидек эмас. Республика Техника экинлари министрлиги ва совхозларнинг раҳбарлари чигит экиш ва ғўзани парвариш қилиш соҳасидаги ишларни уюштиришга мас'улиятсизлик блан қарадилар, чигит экишни май ойининг охиригача чўзиб юбордилар ва ғўзани яхши парвариш қилмадилар. Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети бу совхозларнинг директорларини ишдан олди ва уларни жавобгарликка тортди. Пахтакор совхозларда давлат интизоми қўпол равишда бузилаётганлиги муносабати блан совхозларни раҳбар кадрлар блан мустаҳкамламоқдамиз, моддий бойликларни яхши ҳисобга олиш ишчи кучлардан ва машина-асбоблардан яхши фойдаланиш чораларини кўрмоқдамиз.

Бу йилнинг ёз фаслида ҳаво бошқа йиллардагига қараганда кўп ўзгариб турди, ҳарорат ба'зи кунларда жуда пасайди. Бу ҳол айниқса агротехника талабларига риоя қилинмаган район ва колхозларда ғўзанинг ўсишига, шубҳасиз та'сир қилди. Шу сабабдан Зарафшон водийсида — Бухоро ва Самарқанд областьларидаги колхозларда ғўзани суғоришда ғоят катта қийинчилик кўрилди. Шуни айтиш керакки, масалан, Фарғона водийсида сув танқислигини тугатиш масаласи ҳал этилган бўлса, Зарафшон водийсида бу масала ҳали ҳал этилган эмас. 1940 йилда 600 миллион кубометр сув сақлайдиган Каттақўрғон сув омбори қурила бошлаган эди, уруш йилларида сув омборини қазиш тўхтатилди. Бу иш ҳозирги вақтдагина янгидан бошланди. Бу йил Зарафшон суви ҳатто кўп йиллар мобайнидаги ўрта даражадан ҳам анча кам. Зарафшонда июль ойида одатда 450—500 кубометр сув оқади, бу йил 20 июльгача бу дарёдаги сув 300—350 кубометр ҳажмида бўлди. Бунинг натижасида Бухоро ва Самарқанд областьларидаги колхозлар пахта етиштиришда қўшимча қийинчиликларга дуч келдилар. Зарафшон водийсидаги колхозларда сувдан фойдаланиш тартибига алоҳида э'тибор қилишга, оз миқдордаги сувдан тежаб фойдаланишга ва ҳатто пахта ҳамда қанд лавлагидан бошқа қишлоқ хўжалик экинларини суғориш учун бериладиган сув миқдорини кўп даража камайтиришга тўғри келди.

III.

Республикадаги совет ва партия ташкилотлари бу йил пахта етиштириш соҳасидаги қишлоқ хўжалик ишларини механизациялашга ғоят жиддий э'тибор қилмоқдалар. Пахтачиликни механизациялаштирмай туриб, уни юксалтиришда жиддий ва мустаҳкам муваффақиятларга эришиб бўлмайди. Энг оддий усуллар блан, фақат қўл кучи блан ишлаб пахтадан юқори ҳосил олиш мумкин, деган фикрларни қолоқ фикр деб топиш керак. Республикамиздаги илғор колхозларнинг гектаридан 30-40 центнер пахта ҳосили олаётганлигига сабаб шуки, улар ғўзани парвариш қилишда, айниқса қатор ораларини ишлашда механизация асбобларининг ҳаммасидан дадил фойдаланмоқдалар.

Республикадаги машина-трактор станциялари бирмунча яхшироқ ишлай бошладилар, улар ярим йиллик трактор ишлари планини ошириб бажардилар, лекин шунга қарамай, трактор паркининг иши ғўзани парвариш қилишда илғор агротехниканинг қўйган талабларига ҳали жавоб беролмайди. Шу йил кўкламининг хусусиятлари ҳамма жойда ер ҳайдаш ва экиш ишларини қисқа муддатларда ўтказишга имкон берди. Ба'зи районларда чигит экиш кечикиб қолган экан бунга асосий сабаб тракторларнинг ёмон ишлаганлигидир. Қатор ораларини ишлаш тўғрисида ҳам худди шу гапни айтиш керак. Республикада май-июнь ойлари мобайнида культивация қилиш юзасидан берилган топшириқ от қўшиладиган қишлоқ хўжалик асбобларидан кенг фойдаланиш ҳисобидан бажарилди, ҳолбуки районларнинг кўпчилигида ва совхозларда трактор культивацияси жуда кейинда қолди. Трактор паркининг ишлари яхши уюштирилмаганлиги натижасида ғўзани шахмат усулида ишлаш плани бажарилмай қолди.

Биз трактор паркидан фойдаланиш масаласини муҳокама қилиб, МТСларни мустаҳкамлаш юзасидан бирқанча чоралар белгиладик ва йил охиригача 6,3 миллион гектар ҳажмида трактор ишларини, я'ни 1941 йилда бажарилган ишимиз миқдоридаги ишни бажариш вазифасини қўйдик. Йиллик иш планини ҳозирданоқ бажарган илғор МТСлар (2-нчи Марғилон, 2-нчи Избоскан, Уйчи, Наманган ва бошқа МТСлар) тажрибаси тракторларга яхши қаралган тақдирда урушдан аввалдагига нисбатан кўпроқ иш унумига эришиш мумкинлигини кўрсатади. Запас қисмларнинг, айниқса ремонт қилиниб тикланиши талаб этилган тракторлар учун керакли эҳтиёт қисмларнинг ўз вақтида етказиб берилмаслиги трактор паркининг ишига кўп даража халақит беради. Республикадаги машинасозлик заводлари кейинги вақтларда трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун чиқариладиган детальларнинг номенклатурасини анча кўпайтирдилар, аммо биз ҳозирги вақтда ҳам жуда камчил детальларнинг бирқанчасига муҳтожмиз. Бундай детальларни келтириш плани бажарилмаётир. Техника экинлари министрлиги ва Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги эса, республикани эҳтиёт қисмлар блан та'минлаш учун зарур чораларни кўрмаётирлар.

Ҳозирги вақтда чопиқ тракторлари қатор ораларини ишлаш учунгина эмас, балки кўрак йиғиш, ғўзапоя юлиш ва кўрак чўвиш каби муҳим ишларни механизациялаш учун ҳам керак. Лекин шунга қарамай, чопиқ тракторлари етишмайди. Республикадаги мавжуд «универсал»лар бундан 10-11 йил аввал келтирилган. Саноат янги чопиқ тракторларини ишлаб чиқармаётир.

Пахта етиштиришда энг кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни, я'ни ҳосилни йиғиштириб олиш ишларини механизациялашда Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги ҳам фаол ёрдам бериши керак. Ҳукуматнинг қарорига мувофиқ, Тошкентда пахта териш юзасидан Давлат конструкторлик бюроси ташкил қилинди. Орадан 5 ойча вақт ўтган бўлса ҳам, бу бюро ҳатто ишлабчиқариш тажриба базаси блан та'минланмади, бу бюрога зарур асбоб-ускуналар берилмади.

IV.

Ўзбекистонда пахтачиликни юксалтириш юзасидан белгиланган программа сувли ерларни ва беда майдонларини тезликда кенгайтириш вазифасини кўндаланг қилиб қўяди. Бусиз пахта майдонларини зарур миқдорда кенгайтириш ва тўғри алмашлаб экишни жорий қилиш мумкин эмас.

Уруш даврида республикада беда майдонлари кескин суратда камайди ва кўп колхозларда алмашлаб экиш бузилди. Беда майдонларининг камайиши жамоат чорвачилигини, айниқса экинлар суғориладиган районлардаги жамоат чорвачилигини ем-хашак блан та'минлашга ҳам жуда ёмон та'сир қилди. Бу йил колхозлар беда экиш давлат планини ошириб бажардилар. Аммо, беда хўжалиги соҳасидаги аҳвол ҳали ҳам кўнгилдагидек эмас. Ўтказилган текшириш ва бедапояларнинг махсус асбоб блан ўлчаб чиқилиши орқасида шу нарса аниқландики, бедапояларнинг планда кўрсатилганидан ортиқ бузилиши натижасида 52 минг гектар беда майдони етишмаган. Бу ҳол бизда пахтанинг муҳим шериги ва сувли районларда ем-хашак ресурсларининг асосий манбаи бўлган беданинг аҳамиятига ҳалиҳам етарли баҳо берилмаётганлигини кўрсатади. Биз етишмаётган беда майдонига шу йил кузда беда экмоқчимиз.

Колхозларда бедачилик хўжалигини ривожлантириш учун ҳозир зарур шартларнинг ҳаммаси бор. Беда экинлари давлатга ғалла етказиб беришдан озод қилинди. СССР Министрлар Советининг «Колхоз ва совхозларда ўт экиладиган ерларни кенгайтириш ва кўп йиллик ўтлар ҳосилини ошириш чоралари тўғрисида» деб чиқарган қарорида беда етиштиришга доир ташкилий ва агротехника масалаларининг ҳаммаси ҳал этилди. Демак, бу соҳадаги муваффақият маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг, Техника экинлари ва Ер ишлари министрликлари органларининг ана шу муҳим ишга жиддий э'тибор қилишларига боғлиқдир.

Кейинги йилларда республикамизда сувли ерларнинг талайгина қисми экин экилмай партов ерларга айланди. Биз бу ерлардан ҳақиқатда энди фойдаланишга киришдик. Андижон ва Фарғона областьларида бу соҳада жиддий натижаларга эришилди. Андижон областининг колхозлари Оролхон ва Ўрмонбекдаги янги ерлардан фойдаланиш соҳасида кўпгина оғир ишларни бажардилар. Бу ерларда ирригация ишлари урушдан илгариёқ бошланган эди. Бу ерлар ғоят маҳсулдор бўлиб, ўз бригадаларини ташкил этган колхозлар шу йилнинг ўзидаёқ пахта, шоли ва бошқа экинлардан мўл ҳосил оладилар.

Фарғона областининг колхозлари партов ерларни ишга солиш юзасидан берилган топшириқни кўкламда муваффақиятли бажардилар, кузда ҳам катта иш қилмоқчилар. Улар, бундан ташқари, ҳозир техника экинлари экиш учун ярамайдиган янги ерларда боғ ва токзорларни кўпайтиришга киришмоқдалар. Бухоро, Самарқанд, Хоразм областьлари ва Қорақалпоғистондаги колхозлар партов ерларни ишга солиш вазифасини яхши бажармаётирлар. Совет ва партия ташкилотлари олдида 1947 йил кўкламида экин экиш учун партов ерларни тайёрлаш соҳасидаги ишларнинг ҳаммасини ҳарқандай бўлса ҳам тўла ҳажмида бажариш вазифаси турибди.

Республикада янги суғориладиган ерларга кўчирилган колхозчиларнинг хўжалигини мустаҳкамлаш ишлари ҳали яхши йўлга қўйилган эмас: уй-жой, хўжалик иморатлари, йўл қурилиши соҳасидаги ишлар суст бажарилмоқда; кўчириб келтирилган хўжаликлар учун қонунда кўрсатилган енгилликлар ҳамма жойда ҳам берилаётир деб бўлмайди. Суғориладиган янги ерларни тезликда ўзлаштириш ва уларга қишлоқ хўжалиги экинларини муваффақиятли эка бошлаш, асосан, кўчириб келтирилган колхозларнинг хўжалигини мустаҳкамлаш соҳасидаги чораларнинг бажарилишига боғлиқдир.

Сувли ерларнинг кенгайтирилиши катта ирригация ва мелиорация қурилишига ҳам боғлиқдир. Биз ирригация ва мелиорация иншоотларини қуриш учун бюджетдан ажратилган 130 миллион сўмдан 1946 йилдаёқ фойдаланишимиз керак. Каттақўрғон, Ўртатўқай сув омборлари, Шимолий Тошкент канали, Молотов номли канал да, Сўх гидроузелида, Мирзачўл ва Фарғона водийсидаги мелиорация иншоотлари қурилишида ишлар қизитиб юборилди. Биз ирригация қурилишида портлатиш ва тупроқни сув блан оқизиш усулини кенг қўллана бошладик. Аммо, механизация асбобларининг етишмаётганлиги қурилиш ишларига халақит бермоқда. Қурилиш ва йўл машинасозлиги министрлиги янги экскаваторлар ва ер қазийдиган бошқа машиналар ишлаб чиқариш учун махсус катта завод ажратилган бўлишига қарамай, бундай машиналарни ишлабчиқаришга тегишинча э'тибор қилмаётир.

Керакли детальларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилмаганлиги орқасида мавжуд машиналардан ҳам яхши фойдаланмаётир. Совет ва партия ташкилотларининг кўплари навбатдаги қишлоқ хўжалик ишларини янги ерларни ишга солиш ва мелиорация соҳасидаги зарур чоралар блан бирга боғлаб олиб бора билмайдилар. Келажакда бу соҳада жиддий ташкилий ишларни бажаришимиз керак.

V.

Республикадаги совет ва партия ташкилотлари ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилишига қарши, колхозларга қарашли жамоат мулкининг талон-тарож қилинишига қарши курашни кучайтиришга ғоят катта э'тибор қилмоқдалар. Улар бу чораларни амалга оширмай туриб, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлаш ва, бинобарин, пахтачилик соҳасида катта муваффақиятларга эришиш мумкин эмаслигини яхши биладилар.

Айрим областьларда ўтказилган текшириш кўп районларда қишлоқ хўжалик артели Устави колхоз ҳаётининг мустаҳкам қонуни эканлиги унутила бошлаганлигини кўрсатди. Район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари колхозларга раҳбарлик қилиш соҳасидаги ишларида жиддий хато ва нуқсонлар борлигини кўпинча сезмайдилар, колхоз мулкининг талон-тарож қилиниши ва ўғирланишига қарши қат'ий кураш олиб бормайдилар. Айрим ҳолларда район ташкилотларининг раҳбар ходимлари колхозларга нисбатан ма'мурчилик қиладилар. Тоқат қилиб бўлмайдиган бундай нуқсонлар ҳозир большевикча танқид остига олинди. Область ва район партия комитетларининг пленумларида, шунингдек колхоз активларининг кенгашларида бу масалалар махсус суратда муҳокама қилинади. Колхозларнинг жамоат ерларидан қандай фойдаланилаётганлиги ҳамма жойда текшириб чиқилади, колхозларнинг молия хўжалиги тартибга солинади, дебеторлик ва кредиторлик қарзлари ундириш ва колхозларнинг мулкини талон-тарож қилган кишиларни жавобгарликка тортиш чоралари кўрилади.

Биз республиканинг колхоз ва совхозларида пахтадан юқори ҳосил олиш учун социалистик мусобақани қизитиб юбориш соҳасидаги оммавий-сиёсий ишларимизни пахтакорларнинг учинчи республика қурултойи вакиллари томонидан ўртоқ Сталинга ёзилган мактубда олинган мажбуриятлар асосида амалга оширмоқдамиз. Областьлар, районлар ва колхозлар ўз устларига олган мажбуриятларини қандай бажараётганликларини мунтазам суратда ўзаро текшириб турадилар. Бу соҳада ўтган йилда ҳам жиддий камчиликлар бўлган эди. Айрим район ва колхозларда ғўза қандай парвариш қилинаётганлигини амалий суратда текшириш ўрнига, шовқин-сурон кўтаришиб, «меҳмонлар»га зиёфатлар уюштирдилар, камчиликларни очиш учун соғлом танқидни кучайтириш ўрнига, бир-бирларини мақташ блан овора бўлдилар. Бу йил ўзаро текшириш бригадалари қилган ишларининг натижалари тўғрисида колхозчиларнинг йиғинларида, колхоз активларининг район ва область кенгашларида ҳисоб бермоқдалар, интизомни бузувчиларни ва шундай раҳбарларни очиқдан-очиқ фош қилмоқдалар.

★ ★ ★

СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитети пахтачиликни юксалтиришда бизга ғоят кўп ёрдам бермоқдалар. Ўзбекистоннинг совет, партия ташкилотлари бу ёрдамга таяниб, пахтачиликни юксалтиришдан иборат сталинча программани бажариш йўлидаги умумхалқ мусобақасига етакчилик қилиб, ўз устларига олган мажбуриятларини шараф блан бажара олурлар.

(«ИЗВЕСТИЯ» 27 июль).

МАТБУОТ ОБЗОРИ

ПАССИВЛИК ВА ЮЗАКИЧИЛИК

(«Сталин ҳақиқати», Наманган область газетаси)

Ўзбекистоннинг асосий пахтакор областьларидан бўлган Наманган 80 минг гектар ерга чигит экиб, республикамизда етиштириладиган ҳосилнинг 12—13 процентини беради. Шунинг учун «Сталин ҳақиқати» газетаси саҳифаларида пахтачилик мавзу'идаги материалларнинг асосий ўринни эгаллагани ҳам бечиз эмас.

Аммо, сталинча бешйиллик план, Наманган области олдига пахтачиликни ривожлантириш блан бирликда саноатнинг турли тармоқлари соҳасида ҳам катта вазифаларни қўйган. Наманган саноатининг республикамиз халқ хўжалигидаги салмоғи кичкина эмас. Аммо, фактлар ва ҳужжатлар Наманагандаги саноат корхоналарининг ишида жиддий камчиликлар борлигини, бир қатор корхоналарнинг ёмон ишлаётганлигини кўрсатади.

«Сталин ҳақиқати» газетасининг ёзишича:

«Ўртоқ Зокиров директор бўлган Карл Маркс номли учинчи ёғ заводи биринчи кварталда 70 кун бекор турган..». Бу завод ҳали ҳам планни бажармаётир.

«Область маҳаллий саноати беш ой ичида 71 минг квадрат метр қамиш, бўйра, бордон тайёрлаши керак эди. Бу план зўрға 10 процент бажарилди». Ғишт пишириш плани эса бир процент ҳам бажарилган эмас.

«Мотор-ремонт заводи кейинги ойларда давлат топширигини системали равишда бажармаётир» ва ҳоказо.

Наманагандаги саноат корхоналаридан кўпининг ишидаги жиддий камчиликлар ҳақида область газетасида босилмаган бундан бошқа бир қанча фактларни ҳам кўрсатиб ўтиш мумкин эди. Биз шу блан қаноатланамиз. Бизни шу саноат корхоналари ишидаги камчиликлар ва айрим корхоналарнинг яхши тажрибалари газета саҳифасида қандай ёритилганлиги қизиқтиради.

«Сталин ҳақиқати» газетасини синчиклаб ўқиб чиқсангиз, бу газета саноат корхоналари ишини маҳаллий партия ва совет ташкилотларидан ажратилган ҳолда ёритаётганлигини пайқаш қийин эмас. Юқорида кўрсатиб ўтган хабар ва мақолалар ҳам шунингдек, Наманагандаги ҳарбир ишлабчиқариш ҳунармандчилик комбинати тўғрисидаги хабар бу да'вони исбот қилиш учун етарликдир. Ўртоқ Исомиддинов директор бўлган катта бир комбинатда ишлар изидан чиққан экан, хўш Наманган шаҳар совети ҳамда шаҳар партия комитетининг саноат бўлими нима иш қилаётир? Ниҳоят комбинат партия ташкилотининг ва коммунистларнинг етакчилик роли қани?

Газета бу саволларга жавоб бермайди, ва одатдагидек, ўз хабарини:

«Шаҳар ишлабчиқариш ҳунармандчилик комбинатини ўпирилишдан чиқариш, уни шу аҳволга тушириб қўйган кишиларни эса жавобгарликка тортиш керак» деган жумла блан якунлайди.

Мотор—ремонт заводининг ёмон ишлаётганлиги ҳақида берилган ягона хабарда ҳам, заводга маҳаллий партия, совет ташкилотларининг раҳбарлиги, амалий ёрдами тўғрисида ҳеч нарса дейилмайди. Ҳолбуки бу катта завод маҳаллий ташкилотлар ёрдамига ҳаммадан кўпроқ муҳтож.

Биз газетанинг бир икки ойлик нусхаларини варақлаб, «Сталин ҳақиқати» саҳифаларида корхоналар, комбинатлар, фабрикалар, артельлардаги партия ташкилотларининг ишлари ҳақида, шу ердаги коммунистларнинг авангардлиги ҳақида ёзилган хабар — мақолани учратолмадик. Газета бу блан партия, совет органларининг саноат корхоналари иши учун жавобгарлик ҳиссини сусайтиради, халос.

Мамлакатимизда бешйиллик планнинг биринчи йил топшириқларини шараф блан бажариш шиори остида саноатнинг барча тармоқларида социалистик мусобақа авж олди. Корхоналаримизнинг асосий кўпчилиги ўз устларига олган мажбуриятни бажармоқдалар. Ҳозир газеталаримизнинг вазифаси олинган мажбуриятнинг ҳарбир корхона, цех, бригадада қандай бажарилаётганлигини, илғор стахановчиларнинг янги-янги ташаббусларини ёритиш, ўз мажбуриятини бажармаётган эзмашангларни қаттиқ танқид қилишдир. «Сталин ҳақиқати» газетасида социалистик мажбуриятнинг қандай бажарилаётганлиги ҳақида гап-сўз ҳам йўқ. «Саноат корхоналарида социалистик мусобақани янада кучайтирайлик» сарлавҳаси остида кейинги бир ярим ойда саноат ишига бағишлаб берилган ягона бош мақолада ҳам бу масала принципиал тарзда қўйилмайди. Умуман заводлар, комбинатлар, артельлар тўғрисидаги хабарлар жуда юзаки ишланган.

Кейинги вақтда газетада на бирор илғор корхонанинг яхши тажрибаси ва на бирор қолоқ заводнинг ўпирилишда қолганлик сабаблари чуқур текширилиб ёритилмади. Шунингдек газета кейинги вақтларда саноат корхоналарининг ишига доир бирорта янги масалани ҳам кўтариб чиқмади.

Корхона, бригада ва ишчилар ўртасида социалистик мусобақани уюштириш соҳасидаги асосий вазифа—рекордлар кетидан қувиш эмас, балки мусобақани бутун халқ ҳаракатига айлантиришдир.

Область ва район газеталарининг вазифаси, мусобақалашувчилар сафини борган сари кенгайтириш, илғор стахановчиларнинг яхши тажрибаларини ёритиб, минглаб ишчиларни шундай яхши ишлашга руҳлантиришдир. Бу эса, социалистик мусобақани чинакам оммавий ҳаракатга айлантиришнинг гаровидир. Лекин «Сталин ҳақиқати» область корхоналарида социалистик мусобақани ёритишда масаланинг худди мана шу муҳим томонига э'тибор қилмайди.

«Сталин ҳақиқати» газетасининг саноат корхоналари ҳаётини ёритиш соҳасидаги хатоларидан яна бири—газетада ўткир большевистик танқиднинг йўқлигидир. Заводлар, комбинатлар, артельларнинг ёмон ишлаётгани учун шу корхонанинг бошлиқларигина умумий иборалар блан танқид қилинса қилинадики, аммо, шу соҳага бевосита жавобгар бўлган шаҳар ва область раҳбар ходимларига тегилмайди. Афтидан, область ижрокоми, область ва шаҳар партия комитети, хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари ҳам «Сталин ҳақиқати» газетасининг тутган шу позициясидан рози бўлганга ўхшайдилар. Шунинг учун улар ҳам на яхши тажрибалари ҳақида ёки на ёмон ишлаётганлари ҳақида газетага ҳеч нарса ёзмайдилар.

«Сталин ҳақиқати» газетаси (муҳаррири ўртоқ Қ. Узоқов) саноат масалаларини ёритишда пассивлик ва юзакичиликка барҳам бериши лозим.

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШ БЎШАШТИРИЛМАСИН

(«Қизил Ўзбекистон»нинг Қашқадар'ё область мухбиридан)

Мусобақадош Яккабоғ районининг ўзаро текшириш бригадаси шу йил июнь бошларида Қарши районига келиб, экиш даврида ва ғўза парваришининг дастлабки даврида йўл қўйилган хато ва камчиликларни кўрсатиб, тегишли маслаҳатлар бериб кетган эди.

Шу бригада орадан бир ярим ойча вақт ўтгач, яна Қарши районига келди. Бу гал улар «мусобақадошларимиз биз берган маслаҳатларни амалга ошириб, ўз ишларини тузатган бўлсалар керак» деб ўйладилар. Лекин текширишда аҳвол улар ўйлаганча бўлиб чиқмади. Ғўза қатор ораларини ишлашда аввалги камчилик ва нуқсонлар яна кўпайганлиги аниқланди.

Районнинг энг кўп пахта етиштирадиган Обидида қишлоқ советидаги (раиси ўртоқ Са'диев) колхоз раислари «бизда 4-нчи чопиқ тамом бўлди» деб ёлғон ма'лумот берганлар. Ваҳоланки 200 гектардан ортиқ ер чопилмаган экан.

Шу қишлоқ советидаги «Социализм» колхозида (раиси ўртоқ Қурбонов) аҳвол яна ҳам оғир, 20 гектар ернинг ғўзаси қаровсиз қолганидан шона ташлаб, кўсакларини тўккан. Ўртоқ Бердиев бошлиқ бригаданинг 53 гектар ғўзаси яхши ишланмаганидан ўсишдан тўхтаб қолган.

Колхоздаги ишга яроқли 388 кишидан ғўза чопиғига атиги 165 киши чиқади. Алиқулова, Равшанова, Остонова, Рустамовалар икки ой бадалида 3—4 тадангина меҳнат куни ишлаганлар.

Шу колхоз блан ёндош бўлган «Ғайрат» колхозида (раиси Ғоффоров) аҳвол бундан ҳам ёмон. Жалилов бошлиқ звенонинг 8,5 гектар ғўзаси ўсишдан бутунлай тўхтаган. Звено бошлиғи Жалилов эса, «энди бўлар иш бўлди» деб ўз шахсий ишига берилиб кетган. Ўзаро текшириш комиссияси Жалиловни ўз томорқасида ишлаб турган ҳолда учратган. Звенодаги бошқа колхозчилар ҳам 10 кунлаб ишга чиқмаганлар. Бу колхозда суғориш иши бузилган. Ғўзалар чанқаб ётган ҳолда, сувлар кўчаларга ва кўриқ ерларга оқиб ётмоқда.

Каманда қишлоқ советидаги «Ўзбекистон» колхозининг (раиси ўртоқ Турдиев) 35 гектар ғўзаси сувсизликдан ёппасига гул тўкмоқда. Колхоз раҳбарлари «сувимиз оз» деб нолийдилар. Лекин сувни тежаб сарф қилиш ва тажрибакор кишиларни суғориш ишига қўйиш ўрнига, бу вазифа иш билмас ўсмирин болаларга топшириб қўйилган.

Колхозга берилган ма'дан ўғит ғўза ораларига сепилмай, сомонхоналарда сомонга қорилиб ётади. Ма'дан ўғитнинг кўп қисми қовун-тарвуз ерларига сепилган.

Кат қишлоқ советидаги «Қизил меҳнат» колхозида (раиси ўртоқ Ҳақбердиев) колхозчиларнинг меҳнати бир ойдан берли ҳисобга олинмай келади. Ҳисоб-китоб ишларининг чатоқлигидан фойдаланган айрим шахслар меҳнат кунларини талон-тарож қилмоқдалар. Колхоз бригадири Раззоқов ўз хотинига уч ой мобайнида 118 меҳнат куни ёздириб қўйган. Ҳақиқатда эса, унинг хотини шу уч ой мобайнида дала бетини кўрган ҳам эмас.

Шу колхозда пахта учун олинган аванс моллар ҳам ярим-ярти қилиб тарқатилган. 88 центнер ғалланинг 51 центнери, 113 килограмм шакарнинг 26 килограмми тарқатилиб, 70 килограмм шакар, 99 килограмм пахта ёғини сотиб юборганлар. Қолган буғдой колхоз раисининг буйруғи блан ҳар кимга берилган.

Ўзаро текшириш комиссияси тўплаган ма'лумотларга қараганда, райондаги 53 пахтакор колхознинг деярли ҳаммасида ғўза парвариши фақат аёлларгагина юклатилган. Эркакларнинг кўпи аравакаш, қоровул, омборчи, тегирмончи каби енгил ишларда ишлайдилар.

Районда механизациядан фойдаланиш ниҳоятда паст. Далага чиқарилган 12 трактор культиватори дуруст ишламайди. Обидида қишлоқ советидаги тўрт трактор бир ҳафтадан берли бекор ётади.

Дашт қишлоқ советидаги «Қизил байроқ», «Саноат» колхозларида ғўзалар ғавлаб кетмоқда. Шунга қарамай колхозда чеканка қилишга киришилмаган.

Хулоса қилиб айтганда, Яккабоғ районидан келган ўзаро текшириш бригадаси Қарши районидаги ғўза парваришидан кўнгли тўлмади. Бригада а'золари ҳозирги пайт ҳосилга-ҳосил қўшиш пайти эканлигини уқдириб, қандай чора-тадбирлар кўриш ҳақида маслаҳат бердилар.

Қарши район колхозлари ўз мусобақадошларининг кўрсатган йўл-йўриқларини ва берган фойдали маслаҳатларини бажо келтиришлари, пахта мўл ҳосили учун курашни қизитиб юборишлари керак.

Л. ҲАМРОЕВ.

ҚОЛОҚЛИККА ЎРИН ЙЎҚ!

Бу йил ғалла ўрим-йиғими анча барвақт бошланди. Ишни пухта ташкил этган илғор колхозлар катта муваффақиятга эришмоқдалар. Қорадар'ё район Чўянчи қишлоқ советидаги Молотов номли колхоз (раиси ўртоқ Ниёзов), «Адабиёт» колхози (раиси ўртоқ Ражабов), Олимбой қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз (раиси ўртоқ Ғаниев) ва бошқа ўнлаб колхозлар давлат ғалла мажбуриятини муддатидан олдин бажардилар. Бу колхозлар уруғлик учун анчагина ғалла ҳам тўплаб қўйдилар.

Шу блан бирга Қорадар'ё районида ўримни оммавий равишда бошламаган ва давлатга бир килограмм ҳам ғалла топширмаган колхозлар кўп. Чунончи, Кичикмундиён қишлоқ советидаги «Октябрь» колхози (раиси ўртоқ Худойбердиев), Крупская номли колхоз (раиси ўртоқ Субонов) давлат мажбуриятига дон топшириш уёқда турсин, ғалла ўримини қизитиб юборганлари йўқ.

Каттақўрғон Самарқанд областининг энг йирик ва асосий ғаллакор районларидан бири ҳисобланади. Бу районда иккита кучли МТС бор. Бу МТСлар ғаллакор колхозларга хизмат қилади. Лекин районда ғалла ўриш, янчиш ва давлатга дон топшириш ҳаддан ташқари судралмоқда.

Районда 23 июльгача 56.363 гектар ғалла майдонидан фақат 34.063 гектари ўриб олинди. Ғаллакор колхозларда кейинги кунларда ўриш сур'ати кескин равишда пасайиб кетди. Масалан, 10 июньдан 20 июльга қадар 14.400 гектар ўрнига, 8.128 гектар ердаги ғалла ўрилди, халос.

Каттақўрғон МТСларида ҳар йили комбайн блан ғалла ўриш плани бажарилмаганидек шу йил ҳам ўриш планини адо этиш хавф остида туради. 23 июльгача комбайн блан атиги 3.600 гектар ғалла ўрилди. Бу рақам районда комбайн блан ғалла ўриш планининг 60 процентини ҳам ташкил этмайди.

Районда июльнинг иккинчи ўнкунлигида 50 комбайн блан 2.003 гектар ғалла ўриб олинди. Бу ўрилган ғалла ҳарбир комбайнга 10 кунда 40 гектардан, бир кунда эса, 4 гектардан тўғри келади. Бунинг сабаби нима? Комбайнларни техника жиҳатидан қараш жуда ёмон, ҳар икки МТС да ҳам кўчма ремонт бригадалари ташкил этилмаган. Комбайн бригадаларида оммавий-сиёсий ишлар олиб борилмайди. МТС партия ташкилотларининг секретарьлари Рашидов ва Коленко ўртоқлар ўз вазифаларига қизиқмайдилар. 1-нчи МТСнинг вақтинча директори Юнцевич, 2-нчи МТС директори Шамионов ўртоқлар далада жуда кам бўладилар. Улар ўрим-йиғимнинг бундай судралишига қарши жиддий шуғулланмайдилар. Иккала МТСда ҳам комбайнларнинг ишлашидан бекор туриши кўп. 1-нчи МТСнинг Новиков деган комбайнчиси Саройқўрғондаги Сталин номли колхозга борганига 35 кундан ошди. Новиков шу вақт ичида фақат 139 гектар ғалла ўриб берди. Шу каби 2-нчи МТСнинг «Ленин йўли» колхозида ишлаётган комбайнчи Исаев бир агрегат блан 46 кунда 195 гектар, Энгельс номли колхозда ишлаётган Порқулов 29 кунда 26 гектар ғалла ўрди.

Каттақўрғон районининг колхозларида меҳнат интизоми бўш, ўроқчилар орасида прогулчилар кўпайиб кетган. Шу кунларда ғалла ўроғида 5.785 киши ўрнига 4.700 киши ишлаётир. Буларнинг ҳам ярмисидан кўпи нормасини бажармайди. Ўриш планини 40 процент, янчиш планини 30 процент ва давлатга ғалла топшириш мажбуриятини 19 процент бажарган Машраобод қишлоқ советидаги (раиси ўртоқ Шодиев) 219 ўроқчидан 10—12 тасигина кунлик нормасини бажаради. Сталин қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда (раиси ўртоқ Хўжомёров) ўрим-йиғим бошлангандан буён 35 киши прогул қилади.

Ўрим йиғим сур'ати ана шундай судралаётир. Каттақўрғон районида давлатга ғалла топшириш сур'ати ҳам сусайиб кетди. Район июльнинг бошларида кунига 2 минг центнергача ғалла топшираётган бўлса, шу кунларда бу сур'ат 400—500 центнерга тушиб қолди. Июльнинг кейинги бешкунлигида йиллик планнинг 3 проценти миқдорида ғалла тайёрланди. Сур'атнинг бундай паст бўлиши район раҳбарларига та'сир этмаётир.

Хатирчи, Нурота, Норпой, Хушробот каби катта ғаллакор районларда ҳам аҳвол шундай. Хатирчи районининг раҳбарлари (райком секретари Баласанов, райижроком раиси Зоҳидов ўртоқлар): «Аввал ғўза парваришини яхшилайлик, кейин ғаллани бир бало қиламиз» деб ўроқчиларнинг кўп қисмини бошқа ишларга сафарбар этганлар. Ана шунинг учун ҳам Хатирчи райони ғалла тайёрлаш планини фақат 36 процент бажарди. Норпой районида ҳосилни ўриш учун асосий кучлар сафарбар этилмаган. Ҳатто 2-нчи МТС директори ўртоқ Рўзиев «буғдойнинг бўйи калта, комбайн ўраолмайди» деб, ғалла даласига чиқарилган 6 комбайнни ҳам чиқариб олиш ҳақида буйруқ берган. Ана шунинг натижасида бу районда комбайн блан ғалла ўриш планининг бешдан бир қисми ҳам бажарилгани йўқ.

Ғаллакор районларда нобудгарчилик ва ғалла ўғирлаш каби ҳоллар кўплаб юз бермоқда. Каттақўрғон район Улус қишлоқ советидаги «Ленинобод» колхозида Тошев, Шмаев деган комбайнчилар 13 июльда 122 килограмм ғаллани ўғирлаганлар. Булар ушланиб, жавобгарликка тортиш ҳақида акт тузилган бўлсада, колхоз раиси ўртоқ Муқимов акт ва материалларни йиртиб ташлаган. Қорадар'ё, Иштихон районларида эса, ғалла ўғрилари юзасидан бирон жиноий иш кўрилмаган.

Л. ЭРГАШЕВ.

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашга умумхалқ ёрдамини кучайтирайлик!

Яқинда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва УзК(б)П Марказий Комитетининг мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашнинг бориши ҳақидаги қарори чиқди. Қарорда республикада янги ўқув йилига тайёрлик ишлари бутунлай қониқарсиз бораётганлиги кўрсатиб ўтилди. Шунингдек қарорда янги ўқув йилига тайёрлик ишларини қизитиб юборган Тошкент шаҳар ва Тошкент қишлоқ районидаги партия ва совет ташкилотларининг ҳамда Жомбой район Галакапа қишлоқ советидаги колхозчиларнинг ташаббуси ма'қулланди. Уларнинг бу ташаббуслари ва иш методлари барча районларга ёйилиши лозимлиги уқдириб ўтилди. Шу муносабат блан янги ўқув йилига тайёрликни қизитиб юбориш учун 25 июльдан 25 августгача республикада «Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш бир ойлиги» ўтказишга қарор қилинди.

Ҳозир республикамизда янги ўқув йилига тайёрланиш бир ойлиги қизиб кетди. Биз газетамизнинг бугунги сонида шу соҳада яхши муваффақиятларга эришган Тошкент қишлоқ районидаги партия, совет ташкилотлари ва халқ маорифи органларининг янги ўқув йилига тайёрлик ишларини қандай уюштирганликлари ҳақидаги материалларни бердик.

* * *

Колхозчилардан миннатдормиз

Тошкент қишлоқ район, Бешариқ қишлоқ советидаги 17-нчи ўрта мактабда қишлоғимиздаги «Иттифоқ», «III Интернационал» ва Андреев номли колхоз а'золарининг 357 боласи ўқийди. Бу йил мактабнинг X синфини 19 киши етуклик аттестати блан битириб чиқди. Уларнинг 3 таси олтин медальга номзод қилиб кўрсатилди. Мактабни битириб чиққан ёшлар олий ўқув юртларида ўқиш ниятидалар.

Ўтган ўқув йилини муваффақиятли якунлаб, янги ўқув йилига тайёрликни июль ойининг ўрталариданоқ бошлаб юборилди. Бунинг учун юқоридаги колхозларнинг а'золари бу йил ҳам мактаб ремонти ва ёқилғи тайёрлашга самимий ёрдам бериш фикрида эканликларини ва ўзлари оталик қилажакларини изҳор қилдилар.

Биз янги ўқув йилига тайёрликни ўқув ёшига етган болаларнинг рўйхатини олишдан бошладик. Бизга колхоз правлениялари яқиндан кўмак бердилар. Бу йил ўқув ёшидаги 104 бола ўқишга тортилиши лозимлиги аниқланди.

Қишлоқ советидаги «Иттифоқ» (раиси ўртоқ Носиров), «III Интернационал» (раиси ўртоқ Эшматов) ва Андреев номли (раиси ўртоқ Қобилов) колхозларнинг а'золари 19 синфли мактабимизнинг биносини 14 июльгача кўнгилдагидек ремонт қилиб бердилар. Улар бунга ҳам қаноатланмасдан, ҳозир қўшимча равишда 4 та янги синф қурилишини бошлаб юбордилар. 1 августгача туника томли бу бинолар ҳам битказиб берилади. Иккинчидан, мактаб учун 21 саржин ўтин тайёрланиб, 2 кубометр тўнка кавлаб берилди. Мактабимизда ишловчи 3 ўқитувчининг уйи яхшилаб ремонт қилиб берилди.

Ҳар 3 колхоз болаларнинг ўқув йили давомидаги иссиқ овқатлари учун, 3 гектар ерга турли экинлар экиб берди. Бундан ташқари, мактабимиз ҳузурида юқори синф ўқувчилари учун махсус интернат очилган. Ўтган ўқув йилида бунда 18 киши ётиб ўқиб, колхозлар ҳисобидан иссиқ овқат, муҳтож болалар эса, кийим-бош блан та'минланган эди. Бу йил интернатни 30 кишилик қилиб кенгайтириш фикридамиз. Ҳозирданоқ интернатнинг хоналари кенгайтирилиб, тўла ремонт қилинди.

Мактаб ўқитувчилари ҳам янги ўқув йилига пухта тайёрланмоқда. Улардан 2 таси ёзги такрорлаш курсида, 1 таси ўқитувчиларнинг малакасини ошириш институтида, 3 таси сиртқи ўқув юртларида ва 1 таси кечки марксизм-ленинизм университетида ўқимоқда. Мактабимиз ўқитувчилар блан та'минланган. Фақат малакали чет тил ўқитувчисигина етишмайди.

Мактабимиз 1946—1947 ўқув йилига тайёр. Мактаб коллективи ва ўқувчилари колхозчиларимиздан миннатдор.

Незим ЭШОНОВ.

Тошкент қишлоқ район, Бешариқ қишлоқ советидаги 17-нчи ўрта мактабнинг директори.

БОЛАЛАРИМИЗГА ҒАМХЎРЛИК

Мактабимизни янги ўқув йилига тайёрлашни июль ойининг биринчи кунлариданоқ бошлаб юбордик. Даставвал, ремонтга колхоз усталаридан 84 яшар Расул уста Бадалов, уста Фозил Болтаевларни беркитдик ва уларга ёрдамчилар белгиладик. Ўтин ташиш ва ёриб бериш учун Назир Қаюмов ва бригада бошлиғи Ҳаким Зияевларни тайинладик. Мактабнинг ремонти учун оҳак, қум, бўёқ, ғишт ва ойналар ажратилди. Шунинг блан бирликда, мактабда бир ошхона солиш, хоналарга электр ўтказиш учун смета тузиб чиқдик.

14 июльгача ошхона чала-ярим битган эди. Якшанбалик э'лон қилган кунимиз колхоз а'золаридан 55 киши мактабда ишлаётган усталарга ёрдамга келишди ва шу куни ошхона ҳам битди. Томлар сувалди, 50 процент ўтин тайёрланди, электр ўтказилди. Коммунист ўртоқ Собир Зокиров якшанбаликка раҳбарлик қилди. Комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Не'мат Маҳмудов бошлиқ ёшлар ҳам ремонтда яхши ишладилар.

Биз ўтган ўқув йилида ўқувчи болаларнинг иссиқ овқатлари учун мунтазам равишда сабзавот ва озиқ-овқат маҳсулотлари бериб келдик. Бу йил ҳам болаларимизнинг ўқиш даврида толиқиб қолмасликлари учун, ҳосилнинг бир қисмини ажратиб берамиз. ЎзССР Министрлар Совети ва ЎзК(б)П Марказий Комитетининг қарорида ўқитувчиларга моддий-маиший жиҳатдан ёрдам бериш мажбурияти юклатилган. Биз буни бажариш учун шу бир ой ичида ўқитувчиларни ўтин блан тўла та'минлаймиз. Муҳтож ўқитувчиларнинг уйлари ремонт қилинади. Уларга синов ва имтиҳонлар вақтида 200 килограмм сабзавот берилган эди. Ҳозир ҳарбир ўқитувчига 15 сотихдан ер бериб, турли экин экишларига ёрдамлашдик.

Мактабимизда ўтган ўқув йилининг охиригача 163 бола ўқир эди. Бу йил яна 45 бола қабул қилинади. Янги қабулни намунали ўтказиш ва давоматни яхшилашда мактаб коллективига ёрдам бериш мажбуриятини оламиз. Шуни ҳам айтиш керакки, колхозимизда ўқув ёшидаги болалар сони ортиб бормоқда. Бунинг учун мактабимизни X йиллик тўла ўрта мактабга айлантириш ниятидамиз. Лекин мактабнинг ҳозирги биноси бу талабни амалга ошириш имкониятини бермайди. Шунинг учун ҳам колхоз ҳисобидан X синфли катта ўрта макаб биноси қуришга тайёрланаётирмиз. Ҳозирданоқ 130 та хари, 50 мингдан ортиқ пишиқ ғишт ва бошқа қурилиш материаллари тайёрлаб қўйдик. Янги бино 1947-1948 ўқув йилига тайёр бўлажак.

Ёқуб ЗИЯЕВ.

Тошкент қишлоқ райони, Ворошилов қишлоқ советидаги Каганович номли колхознинг раиси.

БИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

Болаларимиз колхоз ҳузуридаги 2-нчи тўлиқсиз ўрта мактабда ўқийдилар. Биз ота-оналар ўз болаларимиз ўқиётган мактабдан мамнунмиз. Болаларимиз Ленин-Сталин иши учун, совет давлатининг манфаатлари учун, халқ учун астойдил хизмат қиладиган кадрлар бўлиб етишишларини орзу қиламиз. Бунинг учун совет мактаби бирдан-бир маданий макондир. Шундай бўлар экан биз мактабга кундалик ғамхўрлик қилишни, ҳар йили мактаб биносини яхшилаб ремонт қилиб бериш, ёқилғи блан та'минлаш, озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш ва ўқитувчилар учун ҳар томонлама моддий шароит яратишда кўмаклашишни ўзимизнинг виждоний бурчимиз деб биламиз.

Биз мактаб биносини ремонт қилиш, ўтин ташиш, мактаб ошхонасига ўз ҳисобимиздан ёғоч, ғишт, эшик ва қамич келтириб беришни жон-дил блан бажардик. Шунингдек, мактаб атрофини девор блан ўраб олиш, мактаб ҳовлисини текислаш ва гуллар экиш, синиқ парта, доскаларни тузатиб бериш учун вақтимизни аямай ишладик.

Бу блан кифояланиб қолмаймиз. Колхозимизда янги солинажак 10 йиллик мактаб биноси қурилишида биттадан ғишт қўйиб бўлса ҳам амалий қатнашиш ва умумий меҳнатга ўз ҳиссамизни қўшиш орзусидамиз.

Биз ота-оналарнинг эндиги вазифаси—колхозимиздаги мактабда ўқиши лозим бўлган болаларни бир ойдан сўнг ўқишга тўла қатнашишларини кузатиб бориш, уларнинг яхши ўқишлари учун ғамхўрлик қилишдир.

Ўқувчиларнинг оталари: Собир ЗОКИРОВ, Ҳаким ЗИЯЕВ, Обид ҚОСИМОВ (Каганович номли колхознинг а'золари).

Қишлоғимиздаги мактаблар тайёр

Эркин қишлоғида 4 та мактаб бор. Биз ЎзССР Министрлар Советининг мактабларни 1946-1947 ўқув йилига тайёрлаш тўғрисидаги қароридан сўнг ремонт ва бошқа тайёрлик ишларини янада қизитиб юбордик.

Даставвал, қишлоқдаги ўқувчилар қайтадан рўйхат қилинди. Агар мактабларимизда ўтган ўқув йили 988 бола ўқиган бўлса, бу йил 1.293 бола ўқиши керак. Қишлоқ совети уларни ёппасига ўқишга тортиш тадбирларини кўради. Ўтган ўқув йилида қишлоқ совети томонидан колхоз раислари, мактаб директорларининг давомат ҳақида ҳисоботлари тез-тез эшитилиб турилди. Болаларни ўқишга юбормай қўйган колхозчилар блан яккама-якка суҳбатлашиб, мактабда давомат ишлари устидан доимо контрольлик олиб борилди. «Эркин» ва Юсупов номли колхозларда умумий йиғилишлар ўтказилиб, мактабларнинг ишлари ҳақида масалалар кўрилди. Бу ўқув йилида ҳам шу усулларни қўлланишга қарор қилганмиз.

20 июльда қишлоқ совети мактабларнинг янги ўқув йилига тайёргарлиги ҳақида кенгаш ўтказди. Шундан сўнг 25-нчи ва 28-нчи ўрта, 26-нчи ва 27-нчи тўлиқсиз ўрта мактабларда июль ойининг бошлариданоқ ремонт ишларига киришилиб, ҳарбир мактабга қишлоқ советининг вакили тайинланди. Бу мактабларнинг ҳаммасига электр чироғлари ўтказилди. 15 июльгача 4 мактабга 77 кубометр ўтин тайёрланди ва ташиб берилди. 28-нчи ўрта мактаб ҳузурида 20 кишилик интернат учун алоҳида жой ажратилиб, ремонтдан чиқарилди. Интернатда ётиб ўқийдиган VIII, IX ва X синф ўқувчилари учун иссиқ овқат маҳсулотлари ғамлаб қўйилди. Шу жумладан, «Эркин» колхози интернат учун 3 тонна забзавот, 1200 килограмм дон, бир қорамол ва 20 кровать берди. Сталин, Юсупов ва Навоий номли колхозларда умумий та'лим фондлари ташкил этилди.

Шу йил 14 июльда қишлоқ советидаги колхозчиларнинг бир қисми 4 та мактабнинг ремонтини битказиб бериш, ўтинларни ташиш учун ёппасига якшанбалик э'лон қилдилар. Натижа ёмон бўлмади. 15 июльгача қишлоқдаги ҳамма мактаблар асосан янги ўқув йилига тайёр бўлди.

Бизнинг эндиги вазифамиз ЎзССР Министрлар Совети ва ЎзК(б)П Марказий Комитетининг «Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашнинг бориши ҳақида» чиқарган қароридаги кўрсатилган тадбирларни тўла бажаришдир. Шунинг учун биз бир ойлик ичида мактабларни ўқув қуроллари, лаборатория асбоблари блан та'минлаш мажбуриятини оламиз ва мактаб атрофларини ўраб олиш каби муҳим вазифаларни бажарамиз.

Акрамали УСМОНОВ.

Тошкент қишлоқ район, Эркин қишлоқ советининг раиси.

Мактабларимизга большевикча раҳбарлик қилайлик!

Коммунистлар партияси ва совет ҳукумати халқ маорифини юксалтириш учун доимо ғамхўрлик қилиб, Ленин-Сталин иши учун, коммунизм ғалабаси учун курашувчи, маданиятли, ма'лумотли ёш авлодни тарбиялашга зўр э'тибор бериб келмоқда.

Сталинча тўртинчи бешйиллик планда халқ маорифининг бундан сўнгги тараққиётига жуда катта э'тибор қилинган. Шунинг учун ҳам бошланғич, тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактабларимизнинг бундан сўнгги равнақи учун курашмоқ ва жон куйдириш, ҳарбир партия, совет, комсомол, касаба союз ва маориф ташкилотларининг жонажон ишидир. Бу соҳада айниқса коммунистларнинг роли катта.

ЎзК(б)П Марказий Комитетининг XII пленуми республикамизда халқ маорифини бундан сўнг янада ривожлантириш тадбирларини аниқ, равшан белгилаб берган эди. Шундан сўнг мактабларимиз ишида анча силжиш бўлди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Мактабларни 1946—1947 ўқув йилига тайёрлаш тўғрисида»ги, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва ЎзК(б)П Марказий Комитетининг «Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашнинг бориши ҳақида» чиқарган қарорлари партия ташкилотларининг олдига жиддий, мас'улиятли вазифаларни қўйди.

Тошкент область, Тошкент қишлоқ районининг партия ташкилотлари мактабларни янги ўқув йилига намунали тайёрлаш ҳақидаги кўрсатмаларни большевистик изчиллик блан амалга ошириш учун курашмоқдалар.

Ҳозир бошланғич партия ташкилотлари, колхоз правлениялари ва кенг колхозчилар оммасининг ташаббуси ва уюшқоқлиги блан райондаги 27 мактаб 15 июльгача тўла ремонтдан чиқарилди. Район бўйича ўқув ёшидаги ва мактабдан четда қолган болалар тўла рўйхатга олинди. Бу йил 640 ўқув ёшидаги бола ўқишга тортилади. Бунинг учун, даставвал, ҳарбир колхозда колхозчиларнинг умумий йиғилишлари ўтказилди. Бу йиғилишларда партия ва ҳукуматимизнинг халқ маорифига, совет болаларига қилаётган ғамхўрлиги ва бу соҳада колхозчиларнинг шу кунги вазифалари ҳақида масалалар муҳокама қилинди.

Фақат 7 июньдан 14 июльгача районнинг коммунистлари, комсомоллари ва колхозчиларидан 4.153 киши мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш ишига қатнашдилар. Бу ватанпарварлик ҳаракати борган сари кенгая борди. Умумий колхоз а'золарининг ташаббуси блан 27 мактабнинг 253 синфи ремонт қилинди. Шунингдек, 1.386 парта, 201 синф доскаси ҳам тузатилиб, синфларнинг 208 ромига ойна солиб берилди, 18 мактаб электрлаштирилди. 14 июльгача мактаблар ва ўқитувчилар учун 500 кубометр ўтин ҳозирланди. 3 интернатнинг уйи ремонт қилинди. Мактаб ўқитувчиларидан 178 кишининг уйи ҳам ремонт қилиб берилди, мактаб атрофлари гулзор қилинди.

Райондаги мактабларни муддатдан олдин ремонт қилиш ва бошқа тайёргарлик ишларини бажаришда Эркин қишлоқ советидаги Навоий номли колхоз бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Зияев), шу қишлоқ советидаги Юсупов номли колхознинг бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Тошкентбоев) ва Жўнарик қишлоқ советидаги Пушкин номли колхознинг бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ Қосимов) намуна бўлдилар. Шунинг блан бирликда районнинг Чочтепа қишлоқ советидаги Ленин номли колхознинг раиси Усмонов, Бешариқ қишлоқ советидаги «Иттифоқ» колхозининг раиси Носиров, «Эркин» колхозининг раиси Пўлатов, Эркин қишлоқ советининг раиси Усмонов, Жўнарик қишлоқ советининг раиси Собиров ўртоқларнинг мактабларга йил бўйи қилиб келган раҳбарлик ва ғамхўрликларини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак.

14 июльда район партия, совет активи йиғилишининг қарори блан мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш учун ялпи якшанбалик ўтказилди. Бу якшанбалик мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашда якунловчи кун бўлди. Якшанбаликка 4 мингдан ортиқ колхозчи қатнашди. Районнинг 208 дан ортиқ коммунисти якшанбаликда авангард бўлди. 482 комсомол ҳам якшанбаликда зўр ғайрат кўрсатди. 288 ўқитувчи, ўзларининг жона-жон мактабларини янги ўқув йилига тайёрлашда астойдил меҳнат қилдилар. Мактабларнинг томларини сувашда, оқлаш, парта, стул, столларни тузатиш ва бўяшда колхоз кексаларининг кўрсатган ҳимматлари севинтирарлидир. Ҳайитбой Тошмуҳаммедов раислик қилган Ленин номли колхознинг 130 а'зоси 9-нчи мактабни жуда яхши ремонт қилиб берди. Юсупов номли колхознинг кексаларидан Юнусхўжаев, Шоҳофизовлар 20-нчи мактабнинг парта ва доскаларини шу куннинг ўзидаёқ тузатиб бердилар. Шу колхознинг а'золари якшанбаликда мактаб учун 33 саржин ўтин ҳозирладилар. Колхоз а'зоси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ Қосим Хўжаев эса, мактаб томини суваб берди. Колхознинг кекса а'зоси Эргаш ота Йўлдошев ўзининг виждоний, гражданлик, оталик бурчини бажариш учун мактабда ишлаётган кишиларга катта қозонда овқат қилиб юборган ва ҳоказо.

Шундай қилиб, мактаб ремонтига бутун жамоатчиликнинг кучини сафарбар қилиш натижасида 145 минг сўмгина сарфланди. Бу эса ўтган йилгига қараганда 1.307 минг сўм кам ҳаржланганини кўрсатади.

Мактабларимизни янги ўқув йилига тайёрлашда район халқ маориф ходимлари ва мактаб директорлари ҳам чакки иш қилмадилар. Бу соҳада район халқ маориф бўлими (мудири ўртоқ Ш. Галайбоев), 22-нчи мактабнинг директори, коммунист Зуҳуров, 16-нчи мактаб директори Бедилов, 32-нчи мактаб директори, хизмат кўрсатган ўқитувчи Назиров ўртоқлар яхши ишладилар. 25-нчи мактабнинг хизмат кўрсатган ўқитувчиси А. Алимов, ўқитувчилардан Юсупов ва Муҳиддиновлар ҳам бевосита ремонт ишларига қатнашдилар.

Янги ўқув йилида юқори синф ўқувчиларининг ўқишдан кетиб қолмаслик чораларини кўриш, уларга ва муҳтож ўқувчиларга ҳар томонлама моддий шароит яратиб бериш учун ҳам район партия ва ижроия комитетлари ва район халқ маориф ташкилоти амалий тадбирлар қўллашга киришди. Бунинг учун, даставвал, мактаблар ҳузуридаги интернатларни кенгайтириш ва уларнинг моддий аҳволларини яхшилаш керак. Бу йил районимиздаги X синфларда 130 бола ўқийди. Бу ўқув йилида колхозлар ҳисобидан 60 кишилик ва давлат ҳисобидан 30 кишилик интернат ташкил қилинади.

Лаборатория асбоблари учун 40 минг сўм ажратилди. Ҳозир мактабларимизга тақсимлаш учун 30 минг дафтар, 6 минг дарслик китоблари тайёрлаб қўйилди.

Ўзбекистон Министрлар Советининг «Мактабларни 1946—1947 ўқув йилига тайёрлаш тўғрисида»ги қарорида ўқитувчиларни ёзги такрорий курсларга, сиртқи ўқув юртларига тортиш мажбурияти юклатилган эди. Биз мана шу вазифани ҳам бажариш учун жиддий э'тибор қилдик. Ҳозирда ёзги такрорлаш курсларида 96, сиртқи бўлимларда 83 ва кечки марксизм-ленинизм университетида 11 ўқитувчи ўқимоқда.

Тошкент қишлоқ районининг партия, совет ва жамоатчилик ташкилотлари ЎзССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг қароридаги бутун кўрсатмаларга амал қилгани ҳолда, мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш бир ойлигига қўшилади ва шу муддат ичида ҳали бажарилмаган вазифаларни адо этишни ўз бурчи деб билади.

Районимизнинг коммунистлари, комсомоллари маориф ташкилоти ва бутун колхозчилар оммаси янги ўқув йилини намунали бошлаб юбориш учун янада астойдил ҳаракат қилади.

М. АЗИМОВ.

ЎзК(б)П Тошкент қишлоқ райони комитетининг секретари.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

ПАХТАЗОР ҚЎШИҚЛАРИ

Ўзбекистон давлат нашриёти томонидан «Пахтазор қўшиқлари» номи блан босилиб чиққан ше'р, ҳикоя ва очерклар тўпламида ўзбек совет ёзучилари, шоирлари томонидан сўнгги вақтларда яратилган бадиий асарлардан намуналар берилган.

Тўплам, Сталин мукофотининг лауреати, шоир Ойбекнинг «Раиса» деган ше'ри блан бошланади. Ше'рда пахтакор колхознинг раиси, ишбиларман, иродали, меҳрибон, ватанга кўплаб пахта етказиб бериш учун курашучи аёл образи қуюқ бўёқларда акс эттирилган:

Трактор, комбайндан тақага қадар —
Бошида неларнинг дағдағаси бор.
Қишлоқда ҳар уйда не сир, не хатар—
Баридан ҳар онда бўлсин хабардор!

Шоир, колхоз раисаларининг мужассамлашган образини яратади. Раисанинг эри улуғ жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлган. Бу унга зўр қайғу. Аммо раиса кучли большевистик ирода блан тарбия топгани учун шахсий қайғу-аламларни енгиб, умумхалқ ишини ундан устун қўяди. Олдида турган муқаддас вазифалар унинг таптини босади:

Кураш ва яратиш ишқида яшар,
Лекин юрагидан гоҳ узилар «ух»...
Шунда ишга шўнғир, ё от эгарлар
Ва қамчи ўйнатиб тоғ сари дер: «Чуҳ!»

Сталин мукофотининг лауреати, Ғафур Ғуломнинг «Куз келди» ше'ри ўзининг сермазмунлиги, ҳаётийлиги, пухта, равонлиги блан ажралиб туради. Шоир кузни куйлар экан, тўкинчилик, мўлчилик фаслини, меҳнат самарасини кўз олдимизда мукаммал гавдалантиради.

Урушдан қайтган ғолиб Отадек,
Қуни-қунжи тўлиб саҳий куз келди.
Қатор теваларга сепини ортиб,
Мардликнинг юртига стук қиз келди.

Ёзучи Абдулла Қаҳҳор ҳам «Кампирлар сим қоқди» ҳикоясида ўзбек аёлларининг колхозаги фидокорона меҳнатларини Назирабуви, Тўхтабуви, Розиябуви, Шаҳодатбуви ва Ортиқжон кампирлар образида реал тасвирлаган.

Тўпламда шоир Шайхзоданинг «Эл химмати» деган янги ше'ри берилган. Шоирнинг Маяковский стилида ёзган бу янги ше'ри ўқучиларни мамнун қилади.

Шоир Уйғун пахта мавзу'ида анча ше'рлар ёзди. Айниқса, унинг «Назир отанинг ғазаби», «Хаёлингда кезар икки нарса» ше'рлари ўзбек китобхонлари орасида севилиб ўқилади.

Ойдин, В. Адамович, Б. Северов, Т. Тўла ва У.Рашид ўртоқларнинг пахтакорлар ҳақидаги очерклари колхоз ҳаётини, ундаги кишиларнинг меҳнатини акслантириши жиҳатидан дуруст бадиий асарлардир.

Тўпламда бундан ташқари, Миртемир, Т. Фаттоҳ, Ҳамид Ғулом, Мирмуҳсин, Рамз, Шуҳрат, Ёнғин, Шукрулла ва бошқа ўртоқларнинг пахта мавзу'ида ёзган ше'рлари бор. Бу ше'рлар бадиий жиҳатдан ҳам анча пухта, ширали мисра'ларга эга.

Аммо шуни айтиш кераки, пахта мавзу'ида ёзилган кўп асарлар бир томонлама уларнинг мавзу' жиҳатидан камбағаллиги сезилиб туради.

Т. Тўланинг «Дарвешали» очеркида, гўё, бригаданинг ғўза ишлашдаги муваффақияти фақат бригадир Дарвешалигагина боғлиқдай бўлиб, бир томонлама тасвирланади: «Дарвешали далада кўринмай қолди (касал бўлган—А. О). Усиз дала, гўё, ҳувуллаб қолган эди. Чунки ҳар кунги қўшиқ ва ялла блан бошланадиган иш энди ҳеч нарсасиз бошланар ва алла қандай кўнгилсиздай тамомланар эди. А'золар ҳам Дарвешалисиз зерикиб қолган, шунинг учун ҳам кетма-кет унинг олдига қатнашар эди». (85-нчи бет). Ҳатто, ҳамма а'золар қизғин ишни ташлаб, бригадирнинг олдида йиғилишиб ўтирадилар. Т. Тўланинг «Тўй қачон» очеркида эса, звено бошлиғи Робихоннинг зўри блангина звено а'золари босим ишлайдилар. «Бу ҳам майлику—я, айбдорнинг ким эканлигини суриштирмай туриб ҳаммани баббаравар сиқиққа оладилар. Шунинг учун ҳам Робихон звеноси а'золарининг бошлари сўнгги кунларда ғўза орасидан чиқмай қолди» (88-нчи бет). Ўртоқ Ш. Са'дулланинг «Зумрад» пьесасида ҳам стахановчи қиз Зумраднинг икки-уч норма пахта теришига кўпчилик колхоз а'золари шубҳа блан қарайдилар. Зумрад ва Назирларнинг илғорлиги шахсий якка ҳатти-ҳаракатдек бўлиб қолаберади. Уларнинг илғорликлари бошқа колхоз а'золарини оёққа қалқитмайди. Одатда бадиий асарда илғор қилиб берилган қаҳрамонлар бошқаларга та'сир этиши ва кўпчиликни ўсишга ундаши керак. Ваҳоланки, асарнинг қаҳрамони Зумраднинг ўзи нормасини бажаролиш-олмаслигига шубҳа блан қарайди. Пьесада дабдаба, «яшасин»чилик руҳи кучли.

Колхозда социалистик мусобақанинг туб моҳияти, аҳамияти тўпламдаги асарларда тўла акс этмайди. Шунингдек, бир қисм шоир, адибларимизнинг бадиий асарларида гўзал теримчи қиз образи ягона, умумий мавзу' бўлиб қолган. Колхоздаги кетманчи эр-аёллар, суғоручилар, тракторчилар, агрономлар, культиваторлар, механизаторлар ва совхоз пахтакорлари жуда кам ёритилади. Буларнинг ишларини асосий, ҳал қилучи иш эканлигини унитиш ярамайди. Ба'зи асарларда теримчи қиз ёки чолнинг ишга муҳаббати ҳаддан зиёда, ғайрий-табиий, кишини ишонтирмайдиган қилиб бериладн. Гўё, улар дам олмай ва шахсий ҳаёт блан қизиқмай, фақат икки-уч соатгина ухлайдилар (бунда ҳам бетинч!) ёки кечаю-кундуз ишлаб тонг отдирадилар.

Бу ўлкада терим боради
Меҳнат блан тонг оқаради.
Кечалари ишлайди бедор,
Муҳаббатинг унга мададкор.

РАМЗ.

(«Мен биламан сенинг ёрингни»).

Худди шунингдек, Ю. Шукрулланинг «Ойдин кеча эди» ше'рида ҳам келин блан чол чўчиб, уйғониб, олдинма-кетин далага югуриб қоладилар. Турмушни бундай ғайрий-табиий тасвирлаш реал эмас, албатта!

Умуман айтганда, бу тўплам ёзучи ва шоирларимизнинг урушдан сўнгги пахтачиликни ривожлантириш соҳасидаги умумий халқ юришига қўшган дастлабки туҳфасидир. Ўзбек халқи-колхозчилар оммаси, айниқса, пахтакорларимиз улардан кўпроқ сермазмунли, ширали, кучга-куч, руҳга-руҳ қўшадиган юксак бадиий асарлар кутадилар.

А. ОЛИМЖОН.

МЕДИЦИНА ҲАМШИРАЛАРИ КУРСИ

Қашқадар'ё область соғлиқни сақлаш бўлими Яккабоғ районида 30 кишилик медицина ҳамширалари тайёрлаш курси очди. Курснинг бинолари ва ўқиш, ўқитиш қуроллари ҳозирланган. Ҳозир ўқучилар қабул қилинмоқда.

Курсда яқин кунларда ўқишлар бошланади. Курсни битириб чиққанлар медицина ҳамширалари деган унвон блан, райондаги медицина муассасаларида ишлайдилар.

Л. ҲАМРОЕВ.

СУЛҲ КОНФЕРЕНЦИЯСИ АРАФАСИДА

ПАРИЖ, 28 июль (ТАСС махсус мухбиридан). Эртага кундуз соат 4 да Люксембург саройида Италия, Румония, Булғория, Венгрия ва Финляндия блан тузиладиган сулҳ шартномаларини муҳокама қилиш учун Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши томонидан чақирилган конференция очилади. СССР, Америка Қўшма Штатлари ва Буюк Британия Ташқи Ишлар Министрлари Москва кенгашининг ма'лум қарорларига мувофиқ, Европада душман давлатларга қарши олиб борилган урушда актив қатнашган Бирлашган Миллатларнинг барча а'золари, чунончи Америка Қўшма Штатлари, СССР, Буюк Британия, Франция, Хитой, Австралия, Бельгия, Белоруссия ССР, Бразилия, Голландия, Греция, Ҳиндистон, Канада, Янги Зеландия, Норвегия, Польша, Украина ССР, Чехословакия, Ҳабашистон, Югославия, Жанубий Африка иттифоқи бу конференциянинг ишларида иштирок қиладилар.

Бу давлатларнинг кўпгина делегациялари Парижга келдилар. Ҳозирги вақтда бу делегацияларнинг а'золари ўзларига топширилган сулҳ шартномаларининг лойиҳалари блан танишмоқдалар. Бу лойиҳалар уч тилда — инглиз, француз ва рус тилида босилган бўлиб, қалин томлардан иборат.

Ма'лумки, Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши сулҳ шартномаларини 18 июльда тайёрлаб тамомлаган эди. Ана шу катта ва мс'улиятли иш давомида сулҳ шартномаларидаги моддаларнинг кўпчилиги тўғрисида шу блан бирга энг муҳим моддалар тўғрисида бир қарорга келинган эди. Дун'ёдаги барча мамлакатларнинг илғор жамоатчилиги Ташқи Ишлар Министрлари Кенгашининг ўзаро келишиб чиқарган қарорлари, халқлар дўстлиги ва бир-бирларининг фикрларини янада яхшироқ тушунишлари учун муҳим деб муносиб равишда баҳо берди.

Шундай қилиб, фашистлар Германиясининг енгилган шериклари блан тузиладиган сулҳ шартномаларини тайёрлашнинг биринчи даври муваффақиятли равишда тугалланди. 21 давлат конференцияси очиладиган ҳозирги пайтда бу ишнинг иккинчи даври бошланади. Душман давлатларга қарши урушда фаол қатнашган Бирлашган Миллатларнинг ҳамма а'золари сулҳ шартномаларининг лойиҳаларини ҳартарафлама пухта ўрганиш ва Ташқи Ишлар Министрлари Кенгашиға ўз тавсияномаларини бериш имконига эга бўладилар.

Конференциянинг иши яна шунинг учун катта аҳамиятга эга бўладики, сулҳ шартномаларидаги асосий моддалар тўғрисида бир фикрга келинган бўлса ҳам, ба'зи масалалар энди ҳал этилиши керак. Сулҳ Конференциясининг қатнашчилари олдида мас'улиятли вазифа турибди. Бу вазифа сулҳ шартномалари лойиҳаларини муҳокама қилишда ва жумладан ҳал этилмаган масала юзасидан бирқанча моддаларни ишлаб чиқишда қатнашишдан иборат.

Масалан, Бирлашган Миллатлар гражданларининг мол-мулкларига етказилган зарарларни ундириш масаласи, зарарларни ундириш блан боғлиқ бўлган жанжалли масалаларни ҳал этиш методи ва шу сингарилар каби муҳим иқтисодий масалалар ҳал этилмай қолган масалалардандир. Шундай қилиб, Сулҳ Конференциясининг қатнашчилари Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши а'золарининг сулҳ шартномаларидаги асосан келишилган моддалар ҳақида ўз фикрларини айтиш блангина қолмай, балки бундан кейин ҳал этилиши лозим бўлган масалалар юзасидан ҳам ўз таклифларини киргизишлари керак.

Бу конференциянинг муваффақияти унда қатнашучи делегацияларнинг ўз олдиларида турган вазифаларни нақадар тўғри ҳал этишларига тамомила боғлиқдир. Шуни айтиш кераки, Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши томонидан қилинган катта иш конференция қатнашчиларининг вазифасини енгиллаштиради. Жанжалли масалалар тўғрисида бир қарорга келинган сулҳ шартномаларининг тайёр лойиҳалари, улар қўлига топширилди.

Бинобарин, 21 миллат конференциясининг қатнашчилари ўз йўлларида шубҳасиз учрайдиган қийинчиликларни енгиб, сулҳ шартномаларини тайёрлашдаги иккинчи даврни муваффақият блан тугаллаш учун ҳамма имкониятларга эгадирлар. Бу иш тамом қилинганидан кейин, Италия, Румония, Булғория, Венгрия ва Финляндия блан тузилган яраш шартларини имзолаган давлатлар ва Италия блан сулҳ шартномасини тузишда мазкур давлатлар блан тенглаштирилган Франция Сулҳ Конференцияси тавсияномаларини қараб чиқиб, сулҳ шартномаларининг қат'ий текстларини тузоладилар. Бунинг натижасида ғолиб мамлакатлар халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини янада мустаҳкамлаш ишига янгидан катта ҳисса қўшадилар.

Париж матбуоти эртага очиладиган Сулҳ Конференциясига катта э'тибор бермоқда. Ба'зи газеталар буюк ва кичик давлатлар ўртасида муқаррар ихтилоф чиқажаги тўғрисида олдиндан тўқилган уйдирмаларга асосланиб, бўлмағур шовқин-сўронли ёлғон гапларни босиб чиқармоқдалар. Узоқни кўрадиган ва масалага жиддий қарайдиган обзорчилар тўрт улуғ давлат ўртасида шу вақтгача келишиб чиқарилган қарор Сулҳ Конференциясининг боришига та'сир кўрсатмай қололмайди, чунки Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши томонидан Сулҳ Конференциясига тавсия қилинган қарорлар катта ва кичик барча Бирлашган Миллатларнинг манфаатларига асосланади деб та'кидламоқдалар.

Ташқи Ишлар Министрлари ўринбосарларининг кенгаши

ПАРИЖ, 28 июль (ТАСС). Бугун Парижнинг Люксембург саройида А. Я. Вишинскийнинг раислигида Ташқи Ишлар Министрлари Ўринбосарларининг мажлиси бўлди. Ўринбосарлар Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши томонидан тайёрланган сулҳ шартномалари лойиҳаларини Италия, Румония, Булғория, Венгрия ва Финляндия ҳукуматларига топшириш тўғрисида совет делегацияси киргизган таклифни муҳокама қилдилар. Ўринбосарлар кенгашида совет делегациясининг таклифи муҳокама қилинганидан кейин, 29 июль эрта блан сулҳ шартномаларининг лойиҳаларини Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши тайёрлаган ва Париждаги Сулҳ конференциясида қатнашаётган мамлакатларнинг ҳукуматларига юборилган тарзда юқорида номлари айтилган мамлакатларга топшириш ҳақида қарор чиқарилди.

Шундан кейин, ўринбосарлар 21 давлатнинг Парижда бўладиган Сулҳ Конференциясининг биринчи мажлиси рўзномаси юзасидан тавсияномалар тайёрладилар.

Ўринбосарлар мажлисида француз делегациясининг конференцияга Австралия, Бразилия, Голландия, Хитой, Чехословакия вакилларидан иборат мандат комиссияси тузишни тавсия этиш тўғрисидаги таклифи ҳам қараб чиқилди ва қабул қилинди. Совет делегациясининг таклифига мувофиқ, мандат комиссияси составига Белоруссия ССР ва Ҳабашистон делегацияларидан қўшимча вакил киргизишни тавсия қилишга қарор берилди. Шундан кейин, ўринбосарлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Секретари Трюгве Ли жанобларини Париждаги Сулҳ Конференциясига фахрий меҳмон қилиб чақириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиб, ижобий тарзда ҳал этдилар.

ПАРИЖ СУЛҲ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

ПАРИЖ, 29 июль (ТАСС махсус мухбиридан). Бугун Люксембург саройида Сулҳ конференцияси очилди. Бу конференция Италия, Румония, Булғория, Венгрия ва Финляндия блан тузиладиган сулҳ шартномаларининг лойиҳаларини қараб чиқиши керак.

Қадимги саройнинг биноси 21 миллатнинг байроқлари блан безатилган. Делегациялар, жуда кўп экспертлар, ходимлар, шунингдек журналистлар блан бирга конференция ишларида қатнашиш учун ер юзининг ҳамма қисмидан Парижга келдилар. Деворларига олтин ҳал юритилган, нақшлар блан безалган ва Франция давлат арбобларининг мармар ҳайкаллари ўрнатилган ярим доирадаги кичкина залга конференциянинг ҳамма қатнашчилари сиғолмайди. Шу сабабдан, залга ма'лум миқдор киши киргизилади. Делегацияларнинг ўринлари француз алфавити тартибида тақсимланган. Олдинги қаторда Австралия делегацияси ва ундан кейин бошқа мамлакатларнинг делегациялари ўтирадилар. Дуруст, ба'зи делегацияларга истисно қилинганлиги залда ҳозир бўлган кишиларнинг кўзига ташланади. Алфавитга мувофиқ, Америка Қўшма Штатларининг вакиллари биринчи қаторда ўтириши керак бўлмаса ҳам, нима учундир улар биринчи қатордан жой олганлар.

Соат 16 да Ташқи Ишлар Министрлари Кенгашида вакиллари бўлган давлатлар делегацияларининг бошлиқлари — В. М. Молотов, Бирнс, Эттли, Бидо шунингдек бошқа делегацияларнинг раҳбарлари мажлис залига кириб келадилар.

Франция бош министри минбарга чиқди. Бидо урушдан кейинги тинчлик масалаларини муҳокама қилиш учун Парижга келган иттифоқчи ва дўстона миллатларнинг делегацияларини француз халқи номидан табриклайди. Бидо, 21 мамлакатнинг вакиллари ўз олдиларида турган қийинчиликларни бартараф қилурлар, деб ишонч билдирди.

Бидо айтдики, Франция ҳукумати Париж конференцияси ўз зиммасидаги жавобгарликни тўла равишда билгани ҳолда, ўзига юкланган қийин топшириқни охиригача муваффақиятли ҳал этади деб ишонади.

Бидонинг кириш нутқидан кейин, конференция бирқатор ташкилий масалаларни ҳал этишга киришади. Конференцияда масалаларни муҳокама қилиш тартиби тасдиқланганига қадар, Бидо конференциянинг муваққат раиси қилиб, Фук-Дюпарк (Франция) муваққат бош секретари қилиб сайланди. Шундан кейин конференция Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Парижда бўлган Бош Секретари Трюгве Ли жанобларини фахрий меҳмон сифатида конференцияга чақиришга қарор беради.

Бидо 7 давлат, чунончи Австралия, Белоруссия ССР, Бразилия, Хитой, Голландия, Ҳабашистон ва Чехословакия вакилларидан иборат мандат комиссиясини тузишни таклиф қилади. Бу таклиф қабул қилинади.

Сўнгра, Бидо конференциянинг иш тартиби масалалари блан шуғулланиш учун барча делегацияларнинг вакилларидан иборат комиссия тузишни таклиф қилди. Бу комиссия конференциянинг иш тартиби тўғрисида Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши томонидан тайёрланган қоидаларни қараб чиқиши лозим. Бидо конференциянинг иш тартибига доир масалалар блан шуғулланучи комиссия конференциянинг ялпи мажлислари блан бир вақтда ишлай олади, деган фикрни билдирди. Шундан кейин, Эватт (Австралия) гапириб, чалкаш ма'ноли сўзларни айтди. Эватт конференцияда ҳамма вакиллар тенг бўлиши керак деб сийқа гапларни такрорлади. Ҳолбуки конференциядаги барча вакилларнинг тенг ҳуқуқли эканлиги ҳаммага ма'лум эди. Эватт нутқининг ма'носи шундаки, у ўз сўзида узоқ иш давомида сулҳ шартномаларининг лойиҳаларини ҳам конференциянинг иш тартибларини ҳам тайёрлаб берган Ташқи Ишлар Министрлари Кенгашининг қарорларини обрўсизлантиришга уринди.

Эваттнинг сўзи залда ҳозир бўлган кишиларга бесўнақайлик блан қилинган бир найранг каби туюлди, чунки унинг инглиз-америка блокидаги асосий мамлакатларга яқинлиги ва бу мамлакатларга қарамлиги ҳамда асосий ғарбий мамлакатлардан гоҳ бирининг, гоҳ иккинчисининг топшириқларини бажаришга тайёр эканлиги ҳаммага ма'лум. Эваттнинг таклифини Бирнс қувватлади.

Иш шу блан тамом бўлдики, Конференция, масалаларни муҳокама қилиш тартиблари блан шуғулланучи комиссиянинг мажлислари ялпи мажлислар блан бир вақтда ўтмаслиги керак, деб топди. Комиссия эртага эрта блан соат 10 да тўпланиб, ўз иш тартибини ўзи белгилайди, деб қарор қилинди. Конференциянинг ялпи мажлиси соат 16 да бўлади. Конференциянинг яқиндаги ялпи мажлислари умумий мунозараларга бағишланади.

ГРЕЦИЯ ҲУКУМАТИНИНГ КАСАБА СОЮЗЛАРГА ҲУЖУМИ

АФИНА, 27 июль (ТАСС). Жаҳон Касаба Союзлари уюшмасининг топшириғига биноан Леон Жуо маҳаллий касаба союзларининг аҳволи блан танишиш учун Афинага келди. Унинг бу сафари ҳукуматнинг касаба союзларига қарши янада кенгроқ миқ'ёсда ҳужум бошлаган бир вақтига тўғри келди.

Бундан икки кун аввал меҳнат министри Стратос умумий меҳнат уюшмасининг раҳбарлигини қонунга хилоф деб э'лон қилди ва касаба союзларининг раҳбарларига бутун ишларини ҳамда ишчи маркази (касаба союзлари кенгаши) биносининг калитини 48 соат ичида меҳнат министрига топширишни таклиф этди. Айни замонда «Катимерини» деган монархистлар газетасининг ёзишича, меҳнат министрлиги губернаторларга, суд ма'мурларига ва бошқа ма'мурларга, шунингдек савдо ҳамда саноат ташкилотларига дастур юбориб, касаба союзларни қонуний ташкилот деб топмангиз ва меҳнат масалалари тўғрисида касаба союзларнинг вакиллари блан ҳечқандай алоқа боғламангиз, деб да'ват қилди.

Меҳнат министрининг шу хуружи блан бирга кейинги кунларда бутун мамлакатда ҳархил баҳоналар блан маҳаллий касаба союз раҳбарлари қамоққа олинмоқда. Масалан, Месолонгионда ишчилар маркази ва барча касаба союзларининг раҳбарлари қамоққа олинди; Солоникдаги ишчилар марказининг раиси Папаянис ҳам қамалди.

Хавфсизлик комитетининг қарорига мувофиқ Александруполис шаҳридаги касаба союзлари кенгаши ижроия комитетининг ҳамма а'золари Анаф оролига сургун қилинади. Амалиас шаҳридаги (Пелопоннес) ишчилари марказининг раҳбарлари ҳам шу оролга сургун қилинади.

Умумий меҳнат уюшмаси меҳнат министрининг ультиматумига жавобан чиқарган қарорни э'лон қилди. Бу қарорда қуйидагилар айтилади: ҳукуматнинг ўзбошимчалигига итоат қилинмасин, уюшманинг биноси ва ишлари касаба союзларнинг яқинда бўладиган қурултойида қонуний суратда сайланадиган янги раҳбаргагина топширилсин; Жаҳон Касаба Союзлари Уюшмаси орқали бутун дун'ё ишчиларига мурожаат қилинсин; барча касаба союз ташкилотлари, барча ишчи ва хизматчилар касаба союзларнинг мустақиллиги учун курашишга чақирилсин.

ТУРКИЯДА ДЕМОКРАТИК ГАЗЕТАЛАР ТА'ҚИБ ЭТИЛМОҚДА

ИСТАМБУЛ, 26 июль (ТАСС). Туркия мажлисига депутатлар сайлови тамом бўлмасданоқ ма'мурлар Туркиядаги оз сонли демократик газеталарни та'қиб эта бошладилар. 25 июльда Истамбулдаги қамал ҳолати қўмондонлиги демократлар газетаси «Герчек»ни, шунингдек «Ени сабоҳ» газетасини нома'лум вақтгача ёпиб қўйди.

Ма'мурларнинг бу ҳаракати маҳаллий журналистларни ғазаблантирди. Ҳатто «Тасвир» газетаси ҳам бу доираларнинг кайфиятини акс эттириб, бошмақоласида қуйидагиларни ёзади: «25 июльда қамал ҳолати қўмондонининг буйруғини бажармаган оппозициячи газеталарнинг ҳаммаси ёпилди. Ҳукумат газеталар ёпилмайди деб илгари ва'да берган эди, биз ҳукуматнинг бу ва'дасига ишонмаган эдик. Эндиликда ҳақли эканлигимизга ишондик». Газета бошмақоланинг охирига ма'мурлар «қонунга хилоф иш қилдилар» деб та'кидлайди.

АМЕРИКА ЭСКАДРАСИ ГОЛЛАНДИЯГА КЕЛДИ

ГААГА, 28 июль (ТАСС). Американинг 2 крейсер ва 3 минаносдан иборат эскадраси 25 июльда Роттердам ва Амстердамга келди.

МОСКВАДА ХАЛҚАРО ФУТБОЛ ЎЙИНИ

«Партизан» (Югославия) — ЦДКА (Москва)

28 июльда ўн минглярча москвалилар урушдан кейинги даврда Совет Иттифоқида биринчи марта ўтказилган халқаро футбол матчини тамоша қилдилар.

«Динамо» стадионида Югославия халқ-озодлик армиясининг вакили «Партизан» командаси ва СССРда футбол биринчилиги мусобақасининг пешқадами — Қизил Армия Марказий Уйи командаси бир-бирлари блан учрашдилар.

Матчда Қизил Армия Марказий Уйи командаси 1 : 0 ҳисоби блан ютди. (ТАСС).

Мас'ул муҳаррир ўринбосари Р. САҲИБОЕВ.

«Главкинопрокат» Ўзб. конторасии кинотеатрларда кўрсатиш учун

ҚАСАМ

деган янги бадиий фильм чиқаради.

Сценарий авторлари — Сталин мукофоти лауреатлари **П. Павленко, М. Чиаурели.**

Постановкачи — Сталин мукофоти лауреати, Грузия ССР халқ артисти **Михаил Чиаурели.**

Оператор — РСФСРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби **Л. Косматов.**

Бу фильмни Ленин орденли Тбилиси киностудияси 1946 йилда ишлаган.

ТЕАТРЛАРДА:

МУҚИМИЙ ТЕАТРИДА (Пушкин номли боғ, ёзги театр) — 31 июльда **Нурхон.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОТ-ФРОНТ» — **Баҳор вальси**, 1 августдан **Кўришишга шошилган қиз**; «НАВОИЙ» — **Балерина**; «9-нчи МАЙ» — **Балерина**, 1 августдан **Катта вальс** (янги нусхаси); «ОКТЯБРЬ» — **Катта вальс**; «ВАТАН» — бадиий рангдор фильм **Тош гул**; «ХЕВА» — **Ажойиб табиатли қиз**. Сеанслар олдидан жаз-оркестр чалади; «ИСКРА» — **Тракторчилар** (янги нусхаси); «УДАРНИК» — **Катта вальс**; «ТЕЛЬМАН» — **Партбилет**; «ПОБЕДА» — **Насриддин афанди**; «ВЕСНА» — **Душманлар.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун иккала залда **Менинг университетларим**; «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Кунлар ва тунлар** ва киножурнал **Катта олам**; «НОВОСТИ ДНЯ» — кундуз ва кечқурун **Аринка** ва киножурнал **Ленинград қизлари**; «ПОБЕДА» — кечқурун **Эгизаклар**; «ҚИЗИЛ ОКТЯБРЬ»—**Берлин.**

СССР Давлат банкининг
ТОШКЕНТ УЧЕТ-КРЕДИТ ТЕХНИКУМИ
1946/47 ўқув йили учун барча курсларга
ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникумда: а) пул муомаласи ва халқ хўжалиги тармоқларини кредитлаш, б) бухгалтерия учёти юзасидан мутахассислар тайёрланади. Ўқиш муддати 3 йил.

Техникумга ўрта мактабнинг 7 синфи ҳажмида ма'лумотли, СССР Конституцияси, рус тили ва математикадан имтиҳон берган, 14 ёшдан 30 ёшгача бўлган эркак ва хотин-қизлар қабул қилинади.

1945 ва 1946 йилларда 7 йиллик мактабни асосий фанлардан «5» белгиси блан тамомлаган кишилар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқучилар умумий тартибда стипендия ва ётоқ блан та'минланадилар. Техникум қошида ошхона ҳам бор.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Аризани техникум директори номига ёзиш ва қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топшириш лозим: а) ма'лумоти ҳақидаги гувоҳноманинг асл нусхаси, б) ёши ҳақидаги гувоҳноманинг асл нусхаси, в) таржимаий ҳоли, г) учта фотокарточкаси, д) ҳарбий хизматга алоқаси бўлган кишилар учун шу ҳақда справка.

Адрес: Тошкент шаҳар, Жуковский кўчаси, 12-нчи уй, Учёт-кредит техникуми.

СССР Савдо министрлигининг
«ОПТПРОМТОРГ» ПРОМКОМБИНАТИГА
цехларда ва уйда ишлаш учун:
кийим тикучилар, кашта тикучилар, тикув ва ўйинчоқ цехларига шогирдлар
КЕРАК

Эрталаб соат 8 дан кундуз 4 гача мурожаат қилинсин.

Адрес: **Қашқарский переулок**, 39-нчи уй.

Тошкент Ленин номидаги қизлар педбилим юрти
1946/47 ўқув йилига
ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти хотин-қизлардан ўрта ма'лумотли педагоглар тайёрлайди.

Билим юртининг I курсига 7 синфни битирган, II курсига 8 синфни битирган, 14 ёшдан 25 ёшгача бўлган хотин-қизлар қабул қилинади.

Ўқучилар ўқиш ҳақидан озод қилиниб, стипендия блан та'мин этилади, давлат ҳисобидан овқат, эҳтиёжи бўлганларга кийим-бош, райондан келганларга ётоқ берилади.

Кирувчилар 1 августдан 20 августгача она тили, рус тили, арифметикадан ёзма ва оғзаки имтиҳон қилинадилар. А'лочилар имтиҳонсиз қабул қилинади.

Кирувчилар директор номига ариза ёзиб, қуйидаги ҳужжатларнинг асл нусхасини қўшиб топширишлари керак: 1) ма'лумоти ҳақида гувоҳнома, 2) ёши ҳақида метрика, 3) тасдиқланган таржимаий ҳоли, 4) соғлиғи ҳақида врачдан справка, 5) тасдиқланган анкета, 6) учта фотокарточкаси, 7) турар жойидан справка.

Ўқиш 1946 йил 1 сентябрьда бошланади.

Адрес: Тошкент шаҳар, Москва район, Ўқчи кўча, 105-нчи уй, Қизлар билим юрти. Телефон — 33805.

Тошкент шаҳар ижрокомининг «Гостбантрест» қарамоғидаги
КИР ЮВИШ ИШХОНАСИ
кийим ювиш ва крахмаллаш учун
ташкилот ва кишилардан
БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Адрес: Пушкин проезди, 4-нчи уй, Пушкин кўчасидаги ҳаммом ёнида. Телефон—32919.

ТОШКЕНТ ТЕГИРМОН-ЭЛЕВАТОР ТЕХНИКУМИ
1946-47 ўқув йилига **ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ**

Техникумда қуйидаги мутахассислар:

1. Тегирмончилик заводларида крупчатник, техно-химия контроли мудири, лаборатория мудири сифатида ишлаш учун тегирмончилик ишининг технолог техниклари тайёрланади.

2. Элеваторларда сифат бўйича директор ўринбосари, лаборатория мудири вазифасида ишлаш учун элеватор-склад хўжалигининг технолог техниклари тайёрланади.

Техникумнинг 1-нчи курсига тўлиқсиз ва тўлиқ ўрта мактабнинг 7 синфини битирган кишилар қабул қилинади.

Ўрта мактабнинг 7 синфини 1944 ва 1945 йилларда битирган а'лочилар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

7 синфни битирган бошқа кишилар математика, рус тили ва СССР Конституциясидан ўрта мактабнинг 7 синфи ҳажмида имтиҳон қилинади.

Ўрта мактабнинг 8 ва 9 синфини битирган кишилар техникумнинг 1-нчи курсига умумий тартибда қабул қилинадилар.

Ўрта мактабнинг 10 синфини битирганлар ўқиш муддати 2 йиллик махсус группаларга имтиҳонсиз қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача бўлади. Ўқиш 1 сентябьда бошланади.

Техникум ўқучилари Қизил Армияга чақирилишдан муҳлат оладилар.

Ерли миллат кишилари ва ҳарбий хизматчиларнинг оила а'золари ўқиш ҳақидан озод қилинадилар.

Техникум ўқучилари стипендия блан умумий тартибда та'минланадилар.

Техникум ҳузурида ошхона, ётоқхона, ўқув тегирмони ва ёрдамчи хўжалик бор.

Аризалар техникум директорининг номига ёзилади ва қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: 1) ма'лумоти ҳақидаги гувохноманинг асл нусхаси, 2) туғилганлиги ҳақида гувохнома, 3) таржимаий ҳоли, 4) учта фотокарточкаси, 5) соғлиғи ҳақида справка.

Техникумнинг адреси: Тошкент шаҳар, Сельмаш проезди, 3-нчи уй (4-нчи трамвайнинг «ТошМИ» остановкаси). Телефон — 36257.

1-НЧИ СОН ТОШКЕНТ АЛОҚА МАКТАБИ
1946/47 ўқув йили учун рус группаларига **ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.**

Алоқа мактабида:

1) янги амерка аппарати—телетайп» аппарати телеграфистлари, 2) «Бодо» аппарати телеграфистлари, 3) «Морзе» аппарати телеграфистлари тайёрлайдиган бўлимлар бор.

Ўрта мактабнинг камида 5 синфи ҳажмида ма'лумотли, 16 ёшдан 19 ёшгача бўлган қизлар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар кунига уч марта овқат ва икки сидира кийим блан бепул та'минланадилар.

Ўқиш муддати 6 ой.

Мактабни битирганлар Тошкент телеграфида ишлаш учун тайинланадилар.

Кирувчилар аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб берадилар:

1) паспорти, 2) ма'лумоти ҳақида ҳужжат, 3) тураржойидан справка, 4) кейинги иш ўрнидан справка, 6) учта фотокарточкаси.

Аризалар соат 10 дан 18 гача қабул қилинади.

Мактабнинг адреси: Навоий кўчаси, 138-нчи уй, телеграф биносида 3-нчи қават, телефон — 35178.

Тошкент алоқа политехникуми
1946-47 ўқув йилига
ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникумда: а) радио алоқаси техниклари, б) сим алоқа техниклари, в) алоқа иқтисодчи техниклари тайёрланади.

Техникумга ўрта мактабнинг камида 7 синфи ҳажмида ма'лумотли, 14 ёшдан 30 ёшгача бўлган кишилар қабул қилинади.

Кирувчилар рус тили, математика ва СССР Конституциясидан имтиҳон қилинадилар.

А'лочилар ўрта мактабни битирганларидан кейин 2 йил ичида имтиҳонсиз қабул қилинади.

Ўрта мактабнинг 8 синфини битирганлар техникумнинг 1-нчи курсига умумий тартибда қабул қилинадилар.

Ўрта мактабнинг 9 синфини битирганлар техникумнинг 2-нчи курсига имтиҳонсиз қабул қилинади.

Ўрта мактабнинг 10 синфини битирганлар ўқув муддати 2 йиллик алоҳида ўқув группаларига имтиҳонсиз қабул қилинади.

Студентлар стипендия ва гарантияли овқат блан, бошқа жойлардан келганлар ётоқ блан та'минланади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача бўлади.

Адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 39-нчи уй. Универмаг ҳовлисида. Телефон — 33387 ва 35144.

Тошкент шаҳар, Сталин район, 12 бўлим халқ суди билдирадики, Ю. Толиповнинг Х. Умаровадан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

Тошкент область, Ўртачирчиқ район, 1-нчи бўлим халқ суди билдирадики, М. Ҳайитқуловнинг И. Сафаровадан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8, РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: мас'ул муҳаррир ва унинг қабулхонаси — 36545, мас'ул муҳаррир ўринбосари — 32916, мас'ул секретарь —31638, мас'ул секретарь ўринбосари — 33468, партия бўлими — 34780, совет қурилиши бўлими — 31226, қишлоқ хўжалиги бўлими — 33469, саноат бўлими — 31048, хатлар бўлими — 32347, Нашриёт директори — 34786

Тошкент шаҳар «Правда Востока» ва «Қизил Ўзбекистон» босмахонаси. Тиражи 64,5 минг. Нашр № 46 Р 00922.